

ARKEOLOJİ BÖLÜMÜ LİSANS PROGRAMI

DERS İÇERİKLERİ

ZORUNLU DERSLER

I. YARIYIL

ATA001 ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILÂP TARİHİ I

İnkılâp ve benzeri kavramların temel özelliklerini, amaçlarını ve birbirleriyle ilişkileri anlatılır. Osmanlı İmparatorluğunun yıkılışına yol açan iç ve dış nedenler hakkında temel bilgiler verilir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

TDI001 TÜRK DİLİ I

Dil ve dilin özellikleri açıklanır. Türkçenin dünya dilleri arasındaki yeri anlatılır. Türkçe yazım kuralları açıklanır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Odacı, Serdar, Üniversiteler İçin Dil ve Anlatım, Palet Yayınları, Konya 2009
- Ergin, Muharrem, Türk Dilbilgisi, Bayrak Basım, Yayım, Tanıtım, İstanbul 2009

YDL001 YABANCI DİL I (İNGİLİZCE)

Bu dersin amacı, içeriğini konu bağlamında verilen gramer kuralları, etkin kelime kullanımı, etkin sözlük kullanımı okuduğunu anlama Yabancı dil eğitiminin amacı İngilizce'nin okuma, dinleme, yazma ve konuşma gibi dil becerileri geliştirilir. Kelime oyunları, telaffuz alıştırmaları ve portfolyo değerlendirmesi yapılır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Murphy, R. 2006; Essential Grammar In Use, Cambridge, Great Britain
- Redston, C. 2006; Face2face Elementary Course Book, Cambridge, Great Britain
- Arslan, A. 2009; English Panorama, Key Publishing, Ankara

SIB001 SİBER GÜVENLİĞİN TEMELLERİ

Dersin İçeriği: Siber Güvenliğin Temelleri dersi, siber güvenlik alanında daha ileri düzeyde çalışmalar yapmak isteyen öğrenciler için tasarlanmıştır. Bu temel ders, siber güvenlik alanına genel bir bakış sağlar. Müfredat, siber suçluların özelliklerini ve kullandıkları taktikleri araştırır. Ardından, siber güvenlik profesyonellerinin siber suçla mücadele etmek için kullandığı teknolojileri, ürünleri ve prosedürleri araştırır.

Dersin Amacı: Siber Güvenliğin Temelleri dersi, öğrencileri daha gelişmiş güvenlik kurslarında eğitimlerine devam etmeye hazırlar. Bu keşif dersinde, siber güvenliğin neden gerekli olduğunu, bir siber güvenlik tehdidiyle mücadele etmek için kullanılan araçların türlerini ve bu heyecan verici alanda kariyer için artan fırsatları açıklayan sekiz bölüm bulunmaktadır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK116 ARKEOLOJİYE GİRİŞ VE TERMİNOLOJİ I

Dersin İçeriği: Arkeoloji biliminin temel kavramsal çerçevesini, tarihsel gelişimini ve metodolojik yaklaşımlarını ele alır. Arkeolojik araştırma süreçleri kapsamında yüzey araştırması, kazı teknikleri, stratigrafi, tipoloji ve tarihleme yöntemleri gibi temel uygulamalara giriş yapılır. Ayrıca arkeolojik materyal sınıflandırmaları, yapı terminolojisi ve kültürel bağlam analizleri çerçevesinde arkeolojik literatürde sıklıkla kullanılan teknik terimlerin kavranması sağlanır. Ders kapsamında, prehistorik ve tarihî dönemlerin temel özellikleri ile Anadolu arkeolojisine yönelik genel bir bakış sunularak öğrencilerin bilimsel yazım ve yorumlama becerileri desteklenir.

Dersin Amacı: Arkeoloji biliminin temel kavramlarını, tarihsel gelişimini, yöntemlerini ve terminolojisini tanıtarak disiplinin temel bilgi altyapısıyla donatmaktır. Arkeolojik kazı ve araştırma teknikleri, buluntu değerlendirme yöntemleri ve temel arkeolojik terimlerin doğru kullanımı üzerine kurulu bu ders, ilerleyen dönemlerde karşılaşılabilecek olan arkeolojik veri ve terminolojinin doğru kullanılabilmesi için gerekli olan kuramsal ve kavramsal zemini sağlamaktır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Mansel, A. M., Ege ve Yunan Tarihi, Ankara, 1963.
- Saltuk S., Arkeoloji Sözlüğü, 1990.
- Trendall, A., Arkeolojiye Giriş, Yunan ve Roma Sanatına Genel Bakış, Çev. Y. Ersoy, 1996.
- Özdoğan, M., Tarihöncesi Toplumlarda Arkeolojik Kültür. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 2002.
- Akurgal, E., Anadolu Uygarlıkları, İstanbul, 2003.
- Sevin, V., Anadolu Arkeolojisi, İstanbul 2003.
- Er, Y., Klasik Arkeoloji Sözlüğü, 2004.
- Trigger, B. G., A History of Archaeological Thought (2nd ed.). Cambridge University Press, 2006.
- Efe, T., Arkeoloji Terimleri Sözlüğü. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 2007.
- Cunliffe, B., The Oxford Handbook of Archaeology. Oxford University Press, 2008.
- Tekin, O. Antik Yunan ve Roma Tarihine Giriş, 2008
- Sümerkan, M., Kazı ve Araştırma Raporları Nasıl Hazırlanır? İstanbul: Ege Yayınları, 2014.
- Aydın, A., Arkeolojiye Giriş. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 2015.
- Renfrew, C., & Bahn, P., Archaeology: Theories, Methods, and Practice (7th ed.). Thames & Hudson, 2016.

Öğretim Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK117 MİTOLOJİ I

Dersin İçeriği: Mitolojinin tanımı, ayrımları ve çeşitlerini tanıtmak Anadolu, Mezopotamya, Mısır ve İran mitolojilerinin ana hatlarını sunarak ikonografileri hakkında bilgi vermek dersin içeriğini oluşturacaktır.

Dersin Amacı: Mitolojinin maddi kültüre yansımalarını kavratmak ve Ön Asya kültürlerindeki mitolojinin fonksiyonlarını tanıtmak dersin temel amacıdır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Adalı, Selim F. – Görgü, Ali T. 2018: Babil Yaratılış Destanı – Enuma Eliş, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.
- Black, Jeremy– Green, Anthony, 2017: Mezopotamya Mitolojisi Sözlüğü: Tanrılar, İfritler, Semboller, Köprü Kitap, İstanbul.
- Bottero, Jean– Kramer, Samuel 2019: Mezopotamya Mitolojisi (Çev. Alp Temürtekin), Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara.
- McCall, Henrietta 2006: Mezopotamya Mitleri (Çev. Bircan Baykara), Phoenix Yayınevi, Ankara.
- Hooke, Samuel Henry 2015: Ortadoğu Mitolojisi (Çev. Alaaddin Şenel), İmge Kitabevi, Ankara.
- Karauguz, Güngör 2021: Hitit Mitolojisi, Çizgi Kitabevi, Konya.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK118 MÜZECİLİK VE KÜLTÜREL MİRASIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ

Dersin İçeriği: Ders, müzeciliğin kronolojik gelişimini ele alarak tarihsel süreçteki dönüşümleri inceler. Kültürel mirasın korunmasına yönelik genelge, yönetmelik ve uygulamalara yer verilir.

Dersin Amacı: Müze ve müzecilik kavramları ile müzeciliğin tarihsel gelişiminin öğretilmesini amaçlar. Ayrıca kültür, kültürel miras ve kültürel mirasın korunması konularında öğrencilerin bilinç kazanması hedeflenir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Ahunbay, Z. (2004). Tarihi çevre koruma ve restorasyon. YEM Yayınları.
- Asatekin, G., & Oyman, M. (Eds.). (2011). Kültürel miras ve turizm. Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Başdoğan Deniz, G. (2022). Kültürel mirasın korunması için sürdürülebilir miras yönetimi: Türkiye örneği. Kent Akademisi Dergisi, 15(3), 1204–1222. <https://doi.org/10.35674/kent.1063306>
- Çal, H. (2009). Osmanlı'dan günümüze Türkiye'de müzeler. Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi, 7(14), 315–333.
- Gerçek, F. (1999). Türk müzeciliği. Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Küçükaltan, D. et al. (2010). Kültürel miras yönetimi. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2126.
- Mumcu, B. (2023). Türkiye'de kültürel mirası korumaya yönelik politikaların kamu yönetimine yansması: Alan Başkanlığı uygulaması (Doktora tezi). Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi.
- Şahin Güçhan, N., & Ahunbay, Z. (2004). Türkiye'de kültürel miras koruma politikaları: Yasal çerçeve ve kurumsal yapılanma. ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dergisi, 21(2), 7–24.
- Şapolyo, E. B. (1936). Müzeler tarihi. Remzi Kitabevi.
- Uluşan, E. (2016). Türkiye'de kültürel miras alanlarında yönetim planlaması deneyimi. Kent Araştırmaları Dergisi, 7(19), 372–401. <http://idealkentdergisi.com>
- Yücel, E. (2011). Müzeciliğin tarihsel gelişimi. Sanat ve Müze, 3(1), 45–59.
- Zakar, L., & Eyüpgiller, K. (2015). Mimari restorasyon: Koruma teknik ve yöntemleri.

Birsen Yayınevi.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK119 PREHİSTORYA I

Dersin İçeriği: Prehistorya'nın tanımı ve kapsamı, Tarih öncesi çağların kronolojisi

Dersin Amacı: İnsanlık tarihinin yazılı belgeler öncesi dönemi olan prehistoryayı kapsamlı bir şekilde inceleyerek, öğrencilerin bu dönemdeki kültürel, teknolojik ve toplumsal gelişmeleri anlamalarını sağlamaktır. Ders, arkeolojik veriler ışığında insanın evrimi, avcı-toplayıcı toplumlar, ilk yerleşimler ve tarıma geçiş süreci gibi temel konuları ele alarak, öğrencilerin tarih öncesi toplumları analiz etme ve yorumlama becerilerini geliştirmeyi hedefler.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Başgelen, N. (Ed.). (2007). Türkiye Arkeolojisi El Kitabı. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Mellaart, J. (1967). Çatal Hüyük: A Neolithic Town in Anatolia. Thames & Hudson.
- Özdoğan, M. (2015). Neolitik Dönem'de Anadolu. İstanbul: TÜBİTAK Yayınları.
- Arsebük, G. (1999). Tarihöncesi Anadolu. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK120 SERAMİK SANATINA GİRİŞ I

Dersin İçeriği: Bu ders, seramiğin icadıyla başlayarak Neolitik dönemden Demir Çağı sonuna kadar olan süreçte seramik üretimindeki teknik ve biçimsel gelişmeleri inceler. Kil seçimi, şekillendirme teknikleri, pişirim yöntemleri ve bezeme uygulamaları tarihsel bağlamda ele alınır. Anadolu, Yakın Doğu ve Ege bölgesinden örneklerle tarihöncesi seramik gelenekleri karşılaştırılır.

Dersin Amacı: Öğrencilere seramik sanatının kökenlerini, ilk üretim tekniklerini ve tarihöncesi ile erken dönem seramiklerinin biçimsel ve işlevsel gelişimini tanıtmak; farklı dönemlerde ve bölgelerde üretilen erken seramik formlarını teknik, tipolojik ve kültürel bağlamda değerlendirme becerisi kazandırmak.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Başgelen, Nezih, Seramiğin Bulunup Geliştiği Anadolu'nun Benzersiz Dönemi Neolitik Çağ, Seramik Türkiye Dergisi, İstanbul 2006.
- Ökse, Tuba, Önasya Seramik Terimleri, İstanbul 1999.
- Ökse, Tuba, Önasya Arkeolojisinde Çanak Çömlek, İstanbul 2012.
- Ökse, Tuba, Arkeolojik Çalışmalarda Seramik Değerlendirme Yöntemleri, İstanbul 2015.
- Rice, P. M., Pottery Analysis: A Sourcebook, University of Chicago Press 1987.
- Shepard, A. O., Ceramics for the Archaeologist, Carnegie Institution of Washington 1956.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

II. YARIYIL

ATA002 ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILÂP TARİHİ II

Bu derste; Türkiye Cumhuriyeti'nin laik bir devlet düzenine sahip olmasında önemli bir rol oynayan 3 Mart 1924 tarihli devrim yasaları ve günümüzdeki önemi anlatılır. Türkiye'de katılımcı bir demokratik düzenin oluşumu ve demokratikleşme çabaları anlatılır. Atatürk'ün Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni çağdaş uygarlık düzeyine ulaştırmak için yaptığı siyasal, sosyal, ekonomik, hukuk, eğitim ve kültür alanlarındaki atılımlarının önemi açıklanır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

TDI002 TÜRK DİLİ II

Bu derste; Türkçede sözlü anlatım türleri örneklerle açıklanır. Yazılı anlatım türleri yine örneklerle açıklanır. Kompozisyon yazarken uyulması gereken kurallar verilen çeşitli kurallarla pekiştirilir. Kişinin kendisini doğru ifade edebilme yolları kazanması sağlanır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Odacı, Serdar, Üniversiteler İçin Dil ve Anlatım, Palet Yayınları, Konya 2009
- Ergin, Muharrem, Türk Dilbilgisi, Bayrak Basım, Yayım, Tanıtım, İstanbul 2009
- Büyük Türkçe Sözlük, Türk Dil Kurumu yayınları, Ankara

YDL002 YABANCI DİL II (İNGİLİZCE)

Farklı sosyal konu içerikli parçaları İngilizce olarak yazabilme yetisi kazandırılır. Günlük yaşamla ilgili konuları yabancı dil örnekleri ile anlatılır. Kişiye günlük yaşamda kullanabileceği cümlelerin yapıları örneklerle açıklanır. Tüm dönem boyunca öğrencinin derste pratik yapması sağlanır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Murphy, R. 2006; Essential Grammar In Use, Cambridge, Great Britain
- Redston, C. 2006; Face2face Elementary Course Book, Cambridge, Great Britain
- Arslan, A. 2009; English Panorama, Key Publishing, Ankara

KP001 KARIYER PLANLAMA

Dersin İçeriği: Ders, öğrencilerin kariyer bilinci geliştirmesine yardımcı olacak kişisel farkındalık çalışmalarıyla başlar. Öğrenciler, ilgi alanları, değerleri ve becerileri doğrultusunda kendilerini tanıyarak mesleki hedeflerini oluşturmaya yönlendirilir. İş dünyası hakkında genel bilgiler, sektörler, meslekler ve bu alanlarda gerekli yetkinlikler öğrencilere sunulur. Ayrıca özgeçmiş hazırlama, mülakat teknikleri, iş/staj başvurusu, ağ kurma ve dijital kimlik yönetimi gibi konulara da değinilir. İş dünyasından davet edilen konuk konuşmacılar aracılığıyla öğrenciler sektörel bakış açıları kazanır ve gerçek iş deneyimleriyle tanışır.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, öğrencilerin kariyer bilinci kazanmalarını, yetkinliklerini tanımlarını ve iş yaşamına hazırlık sürecinde kendilerini geliştirmelerine yardımcı olmaktır. Öğrencilerin, mesleki hedeflerini netleştirmeleri, güçlü ve gelişime açık yönlerini fark etmeleri ve kariyer yolculuklarını planlamaları hedeflenmektedir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Kuzgun, Y. (2003). Meslek Rehberliği ve Danışmanlığına Giriş. Ankara: Nobel
- Erdoğan, N. (2003). Kariyer Geliştirme. Ankara, Nobel
- Kulaksızoğlu, A. (2005). Ergenlik Psikolojisi. İstanbul Remzi

• Kuzgun, Y. (2003). Meslek Danışmanlığı Kuramlar Uygulamalar. Ankara: Nobel
Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma
Eğitim Dili: Türkçe

ARK126 PREHİSTORYA II

Dersin İçeriği: Prehistorya'nın tanımı ve kapsamı, Tarih öncesi çağların kronolojisi, Neolitik sonrası kültürel değişimlerin analizi, Kalkolitik dönemde ortaya çıkan teknolojik ve sosyal dönüşümler.

Dersin Amacı: Neolitik Çağ sonrası gelişmeleri inceleyerek, insanlık tarihindeki ilk karmaşık toplumların, sosyal hiyerarşilerin, ekonomik uzmanlaşmanın ve kentleşmenin arkeolojik bağlamda nasıl ortaya çıktığını öğrencilere kavratmaktır. Kalkolitik ve Tunç Çağı toplumlarını, özellikle Anadolu, Mezopotamya ve Güneydoğu Avrupa örnekleri üzerinden değerlendirerek, öğrencilerin tarih öncesi kültürlerin gelişimini karşılaştırmalı olarak analiz etmeleri hedeflenir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Başgelen, N. (Ed.). (2007). Türkiye Arkeolojisi El Kitabı. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Mellaart, J. (1967). Çatal Hüyük: A Neolithic Town in Anatolia. Thames & Hudson.
- Özdoğan, M. (2015). Neolitik Dönem'de Anadolu. İstanbul: TÜBİTAK Yayınları.
- Arsebük, G. (1999). Tarihöncesi Anadolu. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma
Eğitim Dili: Türkçe

ARK127 ARKEOLOJİYE GİRİŞ VE TERMİNOLOJİ II

Ders İçeriği: Bu ders kapsamında arkeolojide sıkça kullanılan temel kavram ve terimler sistematik olarak öğretilir. Mimari yapılar, seramikler, heykeller, küçük buluntular ve mezar mimarisi gibi ana arkeolojik veri grupları üzerinden teknik terimlerin doğru bağlamda kullanımı ele alınır. Öğrencilerin bilimsel yayınları anlayabilmeleri, kazı raporları hazırlayabilmeleri ve akademik yazımda doğru terminoloji kullanabilmeleri için gerekli bilgi altyapısı kazandırılır.

Dersin Amacı: Arkeoloji disiplinine ait temel kavram ve terimlerin tanıtılarak, öğrencilerin bilimsel literatürü anlayabilmelerini ve arkeolojik verileri doğru bir terminolojiyle ifade edebilmelerini sağlamaktır. Mimari yapılar, seramikler, küçük buluntular, mezar mimarisi ve ölü gömme gelenekleri gibi arkeolojik alt başlıklarda kullanılan teknik terimlerin sistematik biçimde öğretilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca öğrencilerin saha uygulamalarında, raporlamalarda ve akademik yazımda terminoloji bilgisine dayalı tutarlı ve doğru bir dil kullanma becerisi kazanmaları amaçlanmaktadır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Saltuk S., Arkeoloji Sözlüğü, 1990.
- Çambel, H. – Arsebük, G. – Kantman, S., Çok Dilli Arkeoloji Sözlüğü, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 1994.
- Darvill, T., The Concise Oxford Dictionary of Archaeology. Oxford: Oxford University Press, 2002.
- Özdoğan, M., Tarihöncesi Toplumlarda Arkeolojik Kültür. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 2002.
- Er, Y., Klasik Arkeoloji Sözlüğü, 2004.

- Trigger, B. G., A History of Archaeological Thought (2nd ed.). Cambridge University Press, 2006.
- Efe, T., Arkeoloji Terimleri Sözlüğü. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 2007.
- Cunliffe, B., The Oxford Handbook of Archaeology. Oxford University Press, 2008.
- Karatağ, M., Klasik Arkeoloji Sözlüğü, Midas Kitap Yayınevi, 2013.
- Howatson, M. C., Oxford Antikçağ Sözlüğü, Kitap Yayınevi, 2015.
- Ünlüsoy, S. – Çakırlar, C. – Çilingiroğlu, Ç., Arkeolojide Temel Yöntemler, Ege Yayınları, 2018.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK128 SERAMİK SANATINA GİRİŞ II

Dersin İçeriği: Ders, Erken Demir Çağı'ndan itibaren seramik üretiminde görülen üslup, form ve bezeme değişimlerini ele alır. Geometrik, Arkaik ve Klasik dönemlerdeki başlıca üretim merkezleri (Atina, Korinth, Doğu Yunan vb.), yaygın biçimler ve ikonografik temalar analiz edilir. Dönemlere ait kap formları işlevsel bağlamda değerlendirilirken, bezeme teknikleri de kültürel kimliğin bir yansıması olarak ele alınır.

Dersin Amacı: Öğrencilere, Erken Demir Çağı'ndan başlayarak Geometrik, Arkaik ve Klasik dönem seramik üretimini tanıtmak; biçim, teknik, bezeme ve üslup gelişimi üzerinden farklı kültürel gelenekleri karşılaştırma ve analiz etme becerisi kazandırmak.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Boardman, J., Siyah Figürlü Atina Vazoları. (Çev. G. Ergin) Homer Kitapevi, İstanbul 2003.
- Boardman, J., Kırmızı Figürlü Atina Vazoları. Arkaik Dönem. (Çev. G. Ergin) Homer Kitapevi, İstanbul 2002.
- Coldstream J. N., Greek Geometric Pottery, London 1968.
- Cook, R. M. Greek Painted Pottery, Londra 1960.
- Cook, R. M. & P. Dupont, East Greek Pottery, London & New York 1968.
- Desborough, V. R.d'A., Protogeometric Pottery, Oxford 1952.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK129 ARKEOLOJİDE KAZI VE YÜZEY ARAŞTIRMASI YÖNTEMLERİ

Dersin İçeriği: Arkeolojide temel metotlar, araştırma yöntemleri, arazi çalışmaları, mimari ve buluntu belgeleme ile alan koruma yöntemleri dersin ana içeriğini oluşturmaktadır.

Dersin Amacı: Arkeolojide temel metotları, araştırma yöntemlerini, arazi çalışmalarını, mimari ve buluntu belgeleme ile alan koruma yöntemlerini öğretmek dersin temel amacıdır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Bahn, Paul - Renfrew, Colin, Arkeoloji, Kuramlar, Yöntemler ve Uygulama, Homer Yayınları, İstanbul, 2020.
- Özdoğan, Mehmet , 50 Soruda Arkeoloji, Bilim ve Gelecek Kitaplığı, Ankara, 2022.
- Sevin, Veli, Arkeolojik Kazı Sistemi El Kitabı, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 1995.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma
Eğitim Dili: Türkçe

ARK130 MİTOLOJİ II

Dersin İçeriği: Ders kapsamında Olimpos tanrılarının hiyerarşisi, kahramanlık mitleri, kutsal evlilikler, doğaüstü varlıklar, ölümler dünyası ve Roma’da mitolojinin yeniden yorumlanması ele alınır. Mitolojik temaların antik görsel sanatlara yansımaları ikonografik örneklerle tartışılır. Homeros ve Hesiodos gibi temel kaynaklardan seçilen anlatılar üzerinden mitoloji ile arkeolojik bağlam arasındaki ilişki değerlendirilir.

Dersin Amacı: Yunan ve Roma mitolojisini temel metinler, ikonografik temsiller ve arkeolojik bağlamlarla birlikte öğretmektir. Öğrencilerin mitolojik figürleri, anlatıları ve simgeleri yorumlayarak, değerlendirme becerisi kazanmaları hedeflenmektedir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Beekes, R. S. P. (2010). Etymological dictionary of Greek. Brill.
- Burkert, W. (1985). Greek religion: Archaic and classical (J. Raffan, Trans.). Blackwell.
- Carpenter, T. H. (1991). Art and myth in ancient Greece: A handbook. Thames & Hudson.
- Morford, M., Lenardon, R. J., & Sham, M. (2018). Classical mythology (11th ed.). Oxford University Press.
- Daly, K. N., & Rengel, M. (2004). Greek and Roman mythology A to Z (Rev. ed.)
- Jordan, M. (2004). Dictionary of gods and goddesses (2nd ed.)
- Larson, J. (2007). Ancient Greek cults: A guide. Routledge.<https://doi.org/10.4324/9780203986844>
- Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae (LIMC). (1981–2009). Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae (Vols. I–VIII). Artemis Verlag.
- Morales, H. (2007). Classical mythology: A very short introduction. Oxford University Press. Pinsent, J., Die Götter und Mythen der alten Griechen, Klagenfurt, 1988.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma
Eğitim Dili: Türkçe

III. YARIYIL

ARK250 NEOLİTİK VE KALKOLİTİK ÇAĞDA ANADOLU ARKEOLOJİSİ

Dersin İçeriği: Kronolojik sırayla ve tematik olarak Anadolu'da bu dönemlerde ortaya çıkan arkeolojik kültürleri incelemek bu dersin içeriğini oluşturacaktır.

Dersin Amacı: Bu ders, öğrencilere Anadolu'nun tarih öncesi kültürlerini bilimsel veriler ışığında değerlendirme becerisi kazandırmayı ve arkeolojik düşünme yeteneğini geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Sevin, Veli, Anadolu Arkeolojisi, Der Yayınları, İstanbul, 2020.
- Steadman, Sharon R. - McMahon, Gregory, Oxford Antik Anadolu (D. Şendil), Alfa Yayınevi, İstanbul, 2024.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK251 TEKNİK RESİM I

Ders İçeriği: Ders kapsamında teknik çizim kuralları, çizgi türleri, ölçek kavramı, plan–kesit–görünüş çizimleri, detay çizimleri ve mimari yapı elemanlarının tanımlayıcı çizimleri ele alınır. Öğrencilere elle çizim tekniklerinin yanı sıra Autocad programında arkeolojik ve mimari belgelerde kullanılan sembol, ölçülendirme ve tarama yöntemleri de öğretilir.

Dersin Amacı: Dersin amacı, arkeolojik mimari ve yapı elemanlarını doğru, ölçülü ve kurallara uygun şekilde çizebilmelerini sağlayacak teknik resim becerilerini kazandırmaktır. Öğrencilerin çizim araçlarını etkin kullanmaları, çizim dili ve standartlarını öğrenmeleri ve mimari çizim disiplinine hâkim olmaları hedeflenmektedir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Uzun, A. (2016). Teknik Resim. Nobel Yayıncılık.
- Francis D. K. Ching (2015). Architecture: Form, Space and Order. Wiley.
- Francis D. K. Ching (2012). Architectural Graphics. Wiley.
- Karagülle, H. (2008). Mimarlıkta Teknik Çizim. İstanbul: Birsen Yayınevi.
- İçel, M. (2009). Arkeolojik Belgeleme Teknikleri. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK252 GEOMETRİK VE ARKAİK DÖNEM MİMARLIĞI

Dersin İçeriği: Bu ders, Antik Yunan mimarlığının Geometrik (MÖ 10.–8. yüzyıllar) ve Arkaik (MÖ 7.–6. yüzyıllar) dönemlerine ait mimari gelişmeleri kapsamaktadır. Konut, tapınak, mezar ve kamusal yapı örnekleri üzerinden plan tipolojileri, inşa teknikleri, mimari süsleme ve ilk düzen sistemlerinin (Dor, Ion) ortaya çıkışı incelenir. Ayrıca, dönemler arası geçiş süreçleri ile mimarinin sosyal, dinsel ve kültürel bağlamı ele alınır.

Dersin Amacı: Dersin amacı, Antik Yunan dünyasında MÖ 10.–6. yüzyıllar arasında gelişen Geometrik ve Arkaik dönem mimarisini, tarihsel, kültürel ve sanatsal bağlamda ele alarak öğrencilere bu dönemlerin mimari özelliklerini sistematik biçimde tanıtmak ve analiz etme becerisi kazandırmaktır. Erken dönem konut mimarisinden tapınak mimarisine geçiş süreci, ilk mimari düzenlerin (Dor, Ion) ortaya çıkışı, yapım teknikleri, plan tipolojileri ve süsleme

anlayışları incelenerek, öğrencilerin antik mimarlık bilgisini temellendirmesi ve döneme ait yapıları nitelikli şekilde değerlendirebilmesi hedeflenmektedir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

•

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK253 GEOMETRİK VE ARKAİK DÖNEM HEYKELTRAŞLIĞI

Dersin İçeriği: Bu derste Antik Yunan dünyasında M.Ö. 9. yüzyıldan 5. yüzyıla kadar uzanan süreçte ortaya çıkan heykeltıraşlık sanatı, Geometrik ve Arkaik dönemlere odaklanılarak ele alınacaktır. Geometrik dönemde figüratif sanatın gelişimi ve soyut biçim anlayışı incelenirken, Arkaik dönemde insan figürünün idealize edilme süreci, Kouroi ve Korai heykelleri, mimari plastikler, mezar stelleri ve kült objeleri üzerinden detaylandırılacaktır. Ders boyunca ayrıca döneme özgü üretim teknikleri, kullanılan malzemeler, atölye sistemleri ve bölgesel stil farklılıkları da değerlendirilecektir. Heykeltıraşlığın sonraki dönemlere olan etkisi de kapsamlı biçimde tartışılacaktır.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, Antik Yunan sanatının temelinin oluşturan Geometrik ve Arkaik dönemlerdeki heykeltıraşlık üretimini tarihsel, kültürel ve sanatsal bağlamda ele almaktır. Öğrencilerin bu erken dönemlere ait heykelleri biçimsel, teknik ve ikonografik açıdan incelemeleri, aynı zamanda bu üretimlerin dönemin toplumsal yapısıyla ilişkisini kavramaları hedeflenmektedir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

•

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK254 MESLEKİ İNGİLİZCE I

Dersin İçeriği: Bu ders, arkeolojik terimlerin İngilizce karşılıkları, kazı raporları, makaleler ve müze metinleri gibi çeşitli akademik materyaller üzerinden okuma, yazma ve konuşma becerilerinin geliştirilmesini kapsar.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, arkeoloji alanında kullanılan temel İngilizce terminolojiyi öğretmek, öğrencilerin akademik metinleri anlayabilme, sözlü ve yazılı iletişim kurabilme becerilerini geliştirmektir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Renfrew, C., & Bahn, P. (2016). Archaeology: Theories, Methods, and Practice (7th ed.). Thames & Hudson.
- White, J. D. (2005). Reading and Writing for Archaeologists: A Student's Guide. Left Coast Press.
- Fagan, B. M. (2020). A Brief History of Archaeology: Classical Times to the Twenty-First Century (3rd ed.). Routledge.Çevrim İçi Kaynaklar Archaeological Institute of America (AIA) The British Museum – Collection OnlineThe Getty Vocabulary Program (AAT) Open Archaeology Textbook – Brown University

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

IV. YARIYIL

ARK260 PROTOHİSTORİK ÇAĞLARDA ANADOLU ARKEOLOJİSİ

Dersin İçeriği: Eski Tunç Çağı ve Asur Ticaret Kolonileri Çağı arkeolojisinin ana hatları bu dersin içeriğini oluşturmaktadır.

Dersin Amacı: Eski Tunç Çağı I ve Asur Ticaret Kolonileri Çağı arkeolojisini öğretmek bu dersin ana amacıdır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Sevin, Veli, Anadolu Arkeolojisi, Der Yayınları, İstanbul, 2020.
- Steadman, Sharon R. - McMahon, Gregory, Oxford Antik Anadolu (D. Şendil), Alfa Yayınevi, İstanbul, 2024.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK261 KLASİK DÖNEM MİMARLIĞI

Dersin İçeriği: Kıta Yunanistan ve Anadolu coğrafyasında, Klasik Dönem mimarlığı dersin konusudur. Kendisinden sonraki evrelere temel olan mimari plan çeşitleri ve kullandıkları teknikler dersin içeriğini oluşturmaktadır. Klasik Dönem mimarisinin genel özellikleri, önemli mimarları ve eserlerinin ayrıntılı şekilde tanıtılması ve mimarlık tarihinde özellikle de tapınak mimarisindeki rolünün öneminin verilmesi.

Dersin Amacı: Dersin amacı, Antik Yunan sanatının en olgun ve dengeli evresi olan Klasik Dönem’de ortaya çıkan mimari anlayışları, yapı tiplerini ve estetik ilkeleri detaylı bir şekilde tanıtmaktır. Ders kapsamında öğrencilerin, Klasik Dönem mimarisinin temel özelliklerini, kullanılan düzen sistemlerini (Doric, İon, Korinth), yapım tekniklerini ve mimarlığın kültürel-toplumsal bağlam içindeki rolünü analiz edebilme becerisi kazanmaları hedeflenmektedir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Dinsmoor, W. B., The Architecture of Ancient Greece. New York: W. W. Norton & Company, 1950.
- Gruben, G., Die Tempel der Griechen, Darmstadt, 1976.
- Robertson, D. S., Greek and Roman Architecture, Cambridge, 1977.
- Hoepfner, W., & Schwandner, E.-L., Haus und Stadt im klassischen Griechenland. München: Deutscher Kunstverlag, 1986.
- Lawrence, A. W., Greek Architecture (5th ed., revised by R. A. Tomlinson). New Haven: Yale University Press, 1996.
- Boardman, J., Greek Art, Thames and Hudson, 1996.
- Thomlinson, R. A., Yunan Mimarlığı, İstanbul, 2003.
- Spawforth, A., The Complete Greek Temples. Thames & Hudson, 2006.
- Tanrıöver, Y., Klasik Dönem Yunan Tapınak Mimarisi Üzerine Genel Bir Değerlendirme. Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi, 10(25), 45–56, 2012.
- Aydın, S., Antik Yunan’da Kent Planlaması ve Hippodamos Sistemi. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 22, 101–112, 2015. Folsom, R. S., 1967. Handbook of Greek Pottery, Londra.

Öğretme Şekli: Görsel materyallerle desteklenen, anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK262 TEKNİK RESİM II

Dersin İçeriği: Bu ders, arkeolojik seramik formlarının teknik çizim yöntemleriyle belgelenmesini öğretir. Ders kapsamında teknik resim kuralları, çizim araçlarının kullanımı, temel geometrik çizimler, ölçek ve ölçülendirme konuları işlenir. Seramiklerin yan (profil), üst (ağız) ve kesit görünümleri çizilir. Öğrenciler hem elle hem dijital ortamda çizim tekniklerini öğrenir. Roma ve Hellenistik dönemlere ait seramik örnekleri üzerinde uygulamalı çalışmalar yapılır. Ayrıca çizimlerin dijitalleştirilmesi ve sunuma uygun hale getirilmesi hedeflenir.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, öğrencilerin arkeolojik seramikleri teknik resim kurallarına uygun şekilde çizebilmesini sağlamaktır. Öğrenciler hem elle hem dijital ortamda çizim tekniklerini öğrenecek ve uygulayacaktır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Brodribb, A. C. C., Drawing Archaeological Finds, New York, Association Press 1971.
- Griffiths, N., Jenner, A., Drawing Archaeological Finds: A Handbook, London 1990.
- Meyer, H. C., A. Petsalis-Diomidis, Drawing The Greek Vase: Classical Reception Between Art and Archaeology, Oxford University Press 2023.
- Ökse, A.T., Arkeolojik Çalışmalarda Seramik Değerlendirme Yöntemleri, İstanbul 2002.
- Steiner, M., Approaches to Archaeological Illustration: A Handbook, England 2005.
- Türkoğlu, İ., Arkeolojik Küçük Buluntu Çizimi Teknikleri, Ege Yayınları 2020.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK263 KLASİK DÖNEM HEYKELTRAŞLIĞI

Dersin İçeriği: Ders kapsamında, Yunan sanatında doruk noktasını oluşturan Klasik Dönem heykeltıraşlığı hem sanatsal hem de tarihsel açıdan ele alınacaktır. Özellikle M.Ö. 5. yüzyılda figürün doğallığa ulaşma süreci, kontrapost duruşu, anatomi bilgisi ve hareketin heykeldeki yansımaları incelenecektir. Phidias, Polykleitos, Myron, Skopas, Praxiteles ve Lysippos gibi dönemin önde gelen sanatçıların çalışmaları detaylı biçimde analiz edilecektir. Aynı zamanda Akropolis heykelleri, tapınak süslemeleri ve kamusal anıtlar gibi yapılar bağlamında Klasik dönem sanatının ideolojik ve estetik değerleri tartışılacaktır. Dönemin sonuna doğru gelişen Geç Klasik üslup ve onun Hellenistik dönem üzerindeki etkisi de ele alınacaktır.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, Antik Yunan sanatında M.Ö. 5. ve 4. yüzyılları kapsayan Klasik Dönem heykeltıraşlığını, estetik anlayışı, teknik gelişimi ve sanatçı bireyliğinin ön plana çıkışı bağlamında incelemektir. Öğrencilerin bu dönemdeki önemli eserleri, sanatçıları ve üretim tekniklerini tanıması ve yorumlayabilmesi hedeflenmektedir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Boardman, J. (2013). Yunan Heykeli: Klasik Dönem (G. Ergin, Trans.). Homer Kitapevi
- Boardman, J. (2014). Yunan Heykeli: Geç Klasik Dönem (M. Peker, Trans.). Homer Kitapevi.
- Boysal, Y. (1967). Grek Klasik Devir Heykeltıraşlığı. Güzel İstanbul Matbaası.

Öğretme Şekli: Görsel materyallerle desteklenen, anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK264 MESLEKİ İNGİLİZCE II

Dersin İçeriği: Bu ders, akademik makale okuma, bilimsel metin yazımı, teknik rapor çevirisi, saha çalışmaları üzerine sunumlar ve terminoloji çalışmaları ile öğrencilerin mesleki İngilizce yeterliliklerini ileri seviyeye taşımayı amaçlar.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, öğrencilerin arkeolojik metinleri analiz etme, akademik sunum yapma, makale yazma ve bilimsel tartışmalara katılma becerilerini geliştirmektir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Renfrew, C., & Bahn, P. (2016). *Archaeology: Theories, Methods, and Practice* (7th ed.). Thames & Hudson.
- White, J. D. (2005). *Reading and Writing for Archaeologists: A Student's Guide*. Left Coast Press.
- Fagan, B. M. (2020). *A Brief History of Archaeology: Classical Times to the Twenty-First Century* (3rd ed.). Routledge.Çevrim İçi Kaynaklar Archaeological Institute of America (AIA) The British Museum – Collection OnlineThe Getty Vocabulary Program (AAT) Open Archaeology Textbook – Brown University

Öğretme Şekli: Görsel materyallerle desteklenen, anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

V. YARIYIL

ARK330 HELLENİSTİK DÖNEM HEYKELTRAŞLIĞI

Ders İçeriği: Bu derste M.Ö. 4. yüzyılın sonlarından M.Ö. 1. yüzyıla kadar uzanan süreçte, heykeltıraşlık sanatında gözlemlenen değişim ve çeşitlilik ele alınacaktır. Klasik idealizmin yerini alan bireysellik, dramatik anlatım ve yoğun duygusal ifadelerin sanata nasıl yansıdığı tartışılacaktır. Pergamon Altarı kabartmaları, Laokoon Grubu, Samothrake Nike'si, gibi başyapıtlar bağlamında Hellenistik heykeltıraşlığın temsili örnekleri analiz edilecektir. Ayrıca portre sanatındaki gelişim, yaşlılık, çocukluk ve gündelik yaşam gibi konuların sanata dahil edilmesi, kent kültürü ve kamusal alanlardaki heykel programlarıyla ilişkilendirilecektir. Doğu Akdeniz'deki yerel stiller ve Roma'ya etkileri de dersin kapsamında değerlendirilecektir.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, Büyük İskender'in fetihlerinden sonra başlayan Hellenistik dönemin heykeltıraşlık sanatını estetik, teknik ve ideolojik bağlamlarda incelemektir. Öğrencilerin, bu döneme özgü anlatım biçimlerini, duygusal yoğunluğu, gerçekçilik anlayışını ve kompozisyonel yenilikleri değerlendirebilmeleri hedeflenmektedir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Özgan, R. (2016). Hellenistik Devir Heykeltıraşlığı I: Makedon Egemenliğinden Erken Hellenistik Devrin Sonuna Kadar. Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Özgan, R. (2016). Hellenistik Devir Heykeltıraşlığı II: Erken Hellenistikten Yüksek Hellenistik'e. Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Özgan, R. (2018). Hellenistik Devir Heykeltıraşlığı III: Yüksek Hellenistik Dönemden Geç Hellenistik'e. Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Özgan, R. (2020). Hellenistik Devir Heykeltıraşlığı IV: Geç Hellenistik Dönem ve Roma Etkileri. T.C. Aydın Büyükşehir Belediyesi.
- Ridgway, B. S. (1990). Hellenistic sculpture I: The styles of ca. 331–200 B.C. The University of Wisconsin Press.
- Ridgway, B. S. (2000). Hellenistic sculpture II: The styles of ca. 200–100 B.C. The University of Wisconsin Press.
- Ridgway, B. S. (2002). Hellenistic sculpture III: The styles of ca. 100–30 B.C. The University of Wisconsin Press.
- Smith, R. R. R. 2002. Hellenistik Heykel (translate: A. Y. Yıldırım), Homer Kitabevi, İstanbul.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK331 HELLENİSTİK DÖNEM MİMARLIĞI

Dersin İçeriği: Hellenistik Dönemde değişen toplumsal ve politik yapıların mimari üzerindeki etkileri, Dini, kamusal ve özel mimari yapı tipleri (tapınaklar, tiyatrolar, stoalar, agoralar, mezarlar, evler vb.) ve yapı teknikleri, malzeme kullanımı ve süsleme unsurları detaylı olarak ele alınacaktır.

Dersin Amacı: Dersin amacı, Hellenistik Dönem boyunca gelişen mimari anlayışları, yapı türlerini, kent planlamasını ve sanatsal üslupları kapsamlı biçimde incelemektir. Öğrencilerin bu döneme ait mimari eserleri tarihi, kültürel ve sanatsal bağlam içinde değerlendirebilmeleri, farklı coğrafyalarda görülen mimari yaklaşımları karşılaştırmalı olarak analiz edebilmeleri

hedeflenmektedir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Vitruvius, Mimarlık Üzerine On Kitap.
- Fyfe, T., Hellenistic Architecture: An Introductory Study. Cambridge University Press, 1902.
- Wycherley, R. E., Antik Çağ'da Kentler Nasıl Kuruldu, Arkeoloji ve Sanat Yayınlar, 1993.
- Steele, J., Hellenistic Architecture in Asia Minor. London: Thames and Hudson. 1994.
- Webb, P. A., Hellenistic Architectural Sculpture: Figural Motifs in Western Anatolia and the Aegean Islands. University of Wisconsin Press, 1996.
- Şahin, M., Anadolu Bir Mimar Hermogenes, Ege Yayınları, 2004.
- Burn L., Hellenistic Art: From Alexander The Great To Augustus, 2005.
- Winter, F. E., Studies in Hellenistic Architecture. University of Toronto Press. 2006.
- Haug, A., & Müller, A. Hellenistic Architecture and Human Action: Philological and Archaeological Perspectives. Sidestone Press, 2021.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK332 ANADOLU TARİHİ COĞRAFYASI I

Dersin İçeriği: Anadolu'nun fizikî ve beşerî coğrafyası; tarihi dönemlerde Anadolu'da kurulan uygarlıklar ve bunların coğrafi dağılımları; antik yollar, şehirler ve doğal sınırlar; iklim, topoğrafya ve su kaynaklarının yerleşim üzerindeki etkisi ile Anadolu Uygarlıklarının doğal ve kültürel-siyasi sınırları başlangıcından Demir Çağı sonuna kadar ele alınacaktır.

Dersin Amacı: Anadolu'nun sahip olduğu coğrafi özelliklerin, bu coğrafyada gelişen medeniyetler üzerindeki etkilerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Anadolu'nun fiziksel ve beşerî coğrafyasını tarihsel veriler ışığında analiz etme, coğrafi koşulların siyasi, sosyal ve ekonomik yapılar üzerindeki belirleyici rolünü kavratmak ve antik dönem bölgeleri ve bu bölgelerdeki kentleri tanıtmak hedeflenmektedir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- E. Akurgal, Anadolu Uygarlıkları, İstanbul, 2003.
- Ramsay, M., (Çev. Mihri Pektaş), Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası, İstanbul, 1960.
- Sevin, V., 2007, Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası I, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2007.
- Bean, G. E., Eskiçağda Ege Bölgesi, İstanbul, 2001.
- Bean, G. E., Eskiçağda Likya Bölgesi, İstanbul, 1998.
- Bean, G. E., Eskiçağda Menderes'in Ötesi, İstanbul, 2000.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK333 DEMİR ÇAĞI ANADOLU ARKEOLOJİSİ I

Dersin İçeriği: MÖ I. Binyıllar'da Anadolu ve Kuzey Suriye'de yaşayan Demir Çağı Beylikleri ve Krallıkları'nın sanat ve arkeolojisi, arkeolojik kazılarda bulunan her türlü kültürel materyalin yardımıyla tanıtılmaktadır. Bu bağlamda, çağdaş komşu kültürlerle olan ilişkiler ışığında Demir Çağı kültürleri çalışılmaktadır.

Dersin Amacı: Hitit İmparatorluğu'nun yıkılışından sonra M.Ö. I. Binyılda Anadolu ve K. Suriye'de yaşamış olan krallıkların tarihi, medeniyetleri ve sanatları arkeolojik kazılarda bulunmuş olan her türlü maddi kültür kalıntılarının ve çağdaşı komşu kültürlerle olan ilişkileri ışığında tanıtılması bu dersin temel amacını oluşturmaktadır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Akurgal, E., 1949, Späthethitische Bildkunst. Ankara.
- Akurgal, E., 1961, Die Kunst der Hethiter. München.
- Akurgal, E., 1968, The Art of Greece. Its Origins in the Mediterranean and Near East. New York.
- Baker, H. S., 1965, Furniture in the Ancient World: Origins and Evolution, 3100-465 B.c., New York

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK334 ARKEOLOJİDE TEKNOLOJİ VE DİJİTALLEŞME

Dersin İçeriği: Ders, arkeolojide dijitalleşmenin tarihsel gelişimi ile başlar. Temel bilgisayar donanım ve yazılım bilgisi kazandırıldıktan sonra dijital veri yönetimi, dijital arşivleme, coğrafi bilgi sistemleri (GIS), veri tabanı kullanımı, uzaktan algılama, 3B modelleme, fotogrametri ve dron teknolojileri gibi araçlar örneklerle tanıtılır. Uygulamalı haftalarda öğrenciler dijital harita oluşturma, veri girişi ve basit 3B nesne üretimi gibi işlemleri deneyimler.

Dersin Amacı: Bu ders, öğrencilerin arkeolojide kullanılan çağdaş dijital teknolojileri ve temel bilgisayar becerilerini kazanmasını amaçlamaktadır. Coğrafi bilgi sistemlerinden (CBS), veri tabanı kullanımına, 3B modelleme yazılımlarından fotogrametriye kadar çeşitli dijital araçların arkeolojik araştırmalardaki rolü açıklanır. Aynı zamanda temel bilgisayar okuryazarlığı, ofis programları, veri organizasyonu gibi becerilerin arkeolojik bağlamda nasıl kullanıldığı örneklerle aktarılır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Conolly, J., Lake, M., Geographical Information Systems in Archaeology, Cambridge University Press 2006.
- Dawson, I. vd, Diffracting Digital Images: Archaeology, Art Practice and Cultural Heritage, Routledge 2022.
- Evans, T. L., Daly, P. (Eds.), Digital Archaeology: Bridging Method and Theory, Routledge 2006.
- Lock, G., Stancic, Z., Archaeology and Geographical Information Systems, Taylor & Francis 1995.
- Reilly, P., Richards, J. D., Stancic, Z. (Eds.), Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology, BAR International Series 2002.G.M.A. Richter, The Portraits of the Greks I-III (1965).

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

VI. YARIYIL

ARK340 DEMİR ÇAĞI ANADOLU ARKEOLOJİSİ II

Dersin İçeriği: Eski Anadolu Demir Çağı'nın Urartu ve Frig arkeolojisine ilişkin mimari, plastik sanatlar ve küçük buluntular bu dersin içeriğini oluşturmaktadır.

Dersin Amacı: Urartu ve Frig kültürlerinin arkeolojisinin ve tarihinin öğretilmesi yoluyla Eski Anadolu'nun Demir Çağı'nın daha iyi anlaşılmasını sağlamaktır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Çilingiroğlu, Altan, Urartu Krallığı Tarihi ve Sanatı, İzmir, Tükelmat A. Ş., 1997.
- Köroğlu, Kemalettin- Konyar, Erkan., Urartu'da Değişim, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, 2020.
- Sivas, Hakan- Sivas, Taciser Tüfekçi, Frigler: Midas'ın Ülkesinde, Anıtların Gölgesinde, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, 2012.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK341 ETNOARKEOLOJİK YAKLAŞIMLAR

Dersin İçeriği: Ders, etnoarkeolojinin temelleri, tarihsel gelişimi ve farklı arkeolojik konularda nasıl uygulandığına odaklanacaktır. Etnoarkeolojinin arkeolojik araştırmalara katkılarını anlamak için, etnoğrafik saha çalışmalarının, malzeme kültürü, teknolojik süreçler, yerleşim düzenleri, sosyal yapılar ve göç gibi alanlardaki örnekleri incelenecektir. Ayrıca, etnoarkeolojik verilerin tarihsel, kültürel bağlamda nasıl yorumlanabileceği üzerine tartışmalar yapılacaktır. Dersin ilerleyen bölümlerinde, etnoarkeolojik çalışmalarda kullanılan metodoloji, teknikler ve saha araştırmalarının örnekleri incelenecektir.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, arkeolojik buluntuların daha derinlemesine anlaşılması için etnoarkeolojik yaklaşımların nasıl kullanıldığını incelemektir. Öğrencilere, modern toplumlar ve geleneksel topluluklar üzerindeki etnoarkeolojik çalışmaların arkeolojik verilerle nasıl ilişkilendirilebileceğini göstererek, geçmiş toplumların kültürel ve sosyal yapılarını anlamada bu metodolojinin önemini vurgulamaktır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Binford, L. R. (1981). Bones: Ancient men and modern myths. Academic Press.
- David, N., & Kramer, C. (2001). Ethnoarchaeology in action (Cambridge World Archaeology series). Cambridge University Press.
- DeBoer, W., & Lathrap, D. W. (1979). The making and breaking of Shipibo-Conibo ceramics. In E. P. Benson (Ed.), The ceramics of ancient Peru (pp. 102–120). Museum of Primitive Art.
- Gould, R. A. (1980). Living archaeology. Cambridge University Press.
- Hodder, I. (1982). Symbols in action: Ethnoarchaeological studies of material culture. Cambridge University Press.

Öğretme Şekli: Görsel materyallerle desteklenen, anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK342 YUNAN NUMİSMATİĞİ

Dersin İçeriği: Numismatik Biliminin ortaya çıkışı ve gelişimi ile başlanarak Sikkenin ortaya çıkışıyla birlikte Yunan kent devletleri tarafından darp edilen sikkeler üzerinden kent

devletlerinin sanatsal, sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel koşulları anlatılacaktır. Yunan kent devletleri tarafından darp edilen sikkeler krolonjik ve coğrafi olarak ele alınacaktır.

Dersin Amacı: Dersin amacı, sikkenin ortaya çıkışı, antik Yunan dünyasında gelişimi, sikke tipleri, kullanılan madenler ve birimler hakkında bilgi vermektir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Atlan, S., Grek Sikkeleri, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 1993.
- Karwiese, S., Antik Nümizmatik Giriş, İstanbul, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 1995.
- Tekin, O., Antik Nümismatik ve Anadolu (Arkaik ve Klasik Çağlar), İstanbul, 1997.
- Tekin, O., Eskiçağda Para, Antik Numismatik Giriş, Türk Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü Yayınları, 1998.
- Morkholm, O., Erken Hellenistik Çağ Sikkeleri, Homer Kitabevi, 2000.
- Tekin, O., Antik Numismatik ve Anadolu, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 2000.
- Carradice, I. – Price, M., Hellen Dünyasında Sikke, Homer Kitabevi, 2001.
- Morrison, C., Antik Sikkeler Bilimi, Numismatik, Genel Bir Bakış, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 2002.
- Finley, M. I., Antik Çağ Ekonomisi, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 2007.
- Tülay, A. S., Genel Numismatik Sözlüğü, Sakin Kitap Yayınları, 2022.
- Köker, H., Pers Krali Sikkeleri, Myrina Yayınları, 2024.
- Sylloge Nummorum Graecorum (SNG).
- <https://www.corpus-nummorum.eu/about>
- <https://coinage.princeton.edu>
- <https://chre.ashmus.ox.ac.uk>
- <https://www.wildwinds.com/coins/>

Öğretim Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK343 ANADOLU TARİHİ COĞRAFYASI II

Dersin İçeriği: Hellenistik ve Roma Dönemlerinde Anadolu'nun Antik Sınırları, coğrafi bölgeler ve bu bölgelerdeki kentler hakkında bilgi verilmesi. Anadolu'da bulunan Bergama, Ephesos, Miletos, Priene, Assos, Knidos gibi önemli antik kentlerin, tarihsel süreç içerisindeki yerleri, mimarileri gibi konular ele alınacaktır. Likya'da Xanthos, Letoon, Patara, Limyra, Arykanda, Myra, Phaselis ve Olympos; Pamphilia'da Side, Aspendos, Attaleia, Perge; Kilikya'da Anazarbus, Tarsus; Paphlagonia'da ve diğer Karadeniz havzası kentlerinde Hadrianoupolis, Tieion, Pompeiopolis, Sinope ve Herakleia; Lidya, Frigya ve Galatia'da Sardis, Pessinus, Ankyra, Metropolis ve Aezonai, ipek yolu üstündeki Antiocheia, Dolikhe, Zeugma ve Edessa gibi önemli antik kentlerin, tarihsel süreç içerisindeki yerleri, mimarileri gibi konular ele alınacaktır.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, Hellenistik Dönemden başlayarak Roma Dönemi sonuna kadar Antik Anadolu coğrafyası ve bu coğrafyadaki kentlerin tanıtılması ve anlaşılmasının sağlanarak kavratmak amaçlanmaktadır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Geographica, Strabon Antik Anadolu Coğrafyası, Çev. Adnan Pekman.
- E. Akurgal, Anadolu Uygurlukları, İstanbul, 2003.
- Ramsay, M., (Çev. Mihri Pektaş), Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası, İstanbul, 1960.

- Sevin, V., 2007, Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası I, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2007.
- Bean, G. E., Eskiçağda Ege Bölgesi, İstanbul, 2001.
- Bean, G. E., Eskiçağda Likya Bölgesi, İstanbul, 1998.
- Bean, G. E., Eskiçağda Menderes'in Ötesi, İstanbul, 2000.
- İ. Akşit, Eskiçağda Likya Bölgesi, 2 cilt, İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- J. Wagner, Seleukeia am Euphrat/Zeugma, 1976. Mitchell, S. (2001). Anatolia: Land, Men, and Gods in Asia Minor, Vol. I–II. Oxford University Press.
- Roman Roads and Milestones of Asia Minor. British Institute at Ankara.
- Barrington Atlas of the Greek and Roman World. Princeton University Press.
- Roman Colonies in Southern Asia Minor. Oxford University Press.
- Roman Rule in Asia Minor to the End of the Third Century After Christ. Princeton University Press.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK344 BİLİMSEL ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ VE MESLEKİ ETİK

Dersin İçeriği: Bilimsel yöntemler ve teknikler; literatür taraması, hipotez kurma, veri toplama ve analiz etme yöntemleri; akademik yazım kuralları; bilimsel yayın süreci; bilimsel araştırmalarda intihal ve etik dışı davranışlar; arkeoloji özelinde mesleki etik ilkeler ve etik sorunları içerir.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, Arkeoloji'de bilimsel araştırma yöntem ve tekniklerinin tartışılması, yazılı kaynaklar, süreli yayınlar ve kaynakça taraması, bilimsel yazım kuralları, metin çözümleme, araştırma konusu seçimi, yazımı ve sunumunun örneklerle incelenmesidir. Öğrencilere bilimsel araştırma yöntemlerini etik ilkeler çerçevesinde uygulayabilme becerisi kazandırmaktır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Day, R.A., Bilimsel Bir Makale Nasıl Yazılır ve Yayımlanır (Çev.G. Aşkar Altay), 1996.
- Karpuz, H., Arkeoloji, Sanat Tarihi ve El Sanatlarında Bilimsel Araştırma Teknikleri, Konya, 2004.
- Karasar, N., Bilimsel Araştırma Yöntemi, Ankara, 1984.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

VII. YARIYIL

ARK475 MEZOPOTAMYA ARKEOLOJİSİ

Dersin İçeriği: Eski Mezopotamya'daki arkeolojik sit alanlarında yapılan kazılar, tapınaklar, saraylar, şehir surları, yerleşim alanları, seramik gelenekleri ve küçük buluntular bu dersin içeriğini oluşturmaktadır.

Dersin Amacı: Mezopotamya arkeolojisi sadece kazılarla değil, aynı zamanda bu kazıların yorumlanmasıyla geçmişe dair çok katmanlı ve bütünsel bir anlayış sağlamayı amaçlamaktadır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Van De Mieroop, Marc, Eski Yakınoğu Tarihi, İstanbul, Homer Yayınları, 2020.
- Crawford, Harriett, Sümer ve Sümerler, İstanbul, Arkadaş Yayınları, 2015.
- Roaf, Michael, Mezopotamya ve Eski Yakınoğu, İstanbul, İletişim Yayınları, 1996.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK476 ROMA DÖNEMİ MİMARLIĞI

Dersin İçeriği: Roma İmparatorluğu'nun Mimarisi örneklerle ağırlık başkent Roma olacak şekilde ele alınacaktır. Başlangıçta Roma mimarisini hazırlayan unsurlar ve yapı teknikleri ele alınacaktır. Daha sonra Roma kenti ve özellikle bu kentte karşımıza çıkan yoğun yapı faaliyetlerinden (İmparator Forumları ve Tapınaklar gibi) belli başlı örnekler üzerinde ayrıntılı durulacaktır. Daha sonra Forum, Basilica, Curia, Kent Planı, Savunma Sitemleri, Tapınaklar, Tiyatro, Amphitiyatro, Bouleuterion, Odeon, Stadion, Hamam, Gymnasion, Zafer Takları, Mezar Anıtları ve Konut mimarisi gibi yapılar tanıtılacaktır.

Dersin Amacı: Roma İmparatorluğunun kuruluşundan, yıkılışına kadar geçen sürede Roma uygarlığındaki mimari tekniklerin ve yapıların gelişiminin incelenmesi amaçlanmaktadır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Vitruvius, Mimarlık Üzerine On Kitap.
- Robertson, D. S., Greek and Roman Architecture, Cambridge, 1977.
- Wycherley, R. E., Antik Çağ'da Kentler Nasıl Kuruldu, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 1993.
- Adam, J-P., Roman Buildings: Materials and Techniques, London, 1994.
- Gros, P., Larchitecture Romaine I: Les monuments publics, Paris, 1996.
- Wheeler, M., Roma Sanatı ve Mimarlığı, İstanbul, Homer Kitabevi, 1997.
- Thorpe, M., Roma Mimarlığı, İstanbul, 2002.
- Yegül, F., Antik Çağda Hamamlar ve Yıkanma, İstanbul; Homer Kitabevi, 2006.
- Yegül, F., Roma Dünyasında Yıkanma, İstanbul; Koç Üniversitesi Yayınları, 2012.
- Gates, C., Antik Kentler, İstanbul, Koç Üniversitesi Yayınları, 2017.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK477 BİTİRME TEZİ I

Dersin İçeriği: Kapak sayfası, özet, giriş, literatür taraması, metodoloji bu dersin içeriğini oluşturmaktadır.

Dersin Amacı: Bitirme tezinin amacı, öğrencinin öğrenim hayatı boyunca edindiği bilgi ve

becerileri derinlemesine kullanarak belirli bir konuda bağımsız, sistematik ve bilimsel bir çalışma yürütebildiğini göstermesidir.

ARK478 ROMA DÖNEMİ HEYKELTRAŞLIĞI

Dersin İçeriği: Roma dönemi heykeltıraşlığı, özellikle MÖ 1. yüzyıldan MS 5. yüzyıla kadar olan süreçte önemli bir gelişim göstermiştir. Bu dönemde heykeltıraşlık, Yunan sanatından alınan ilham ile Roma'nın özgün kültürel ve politik ihtiyaçları arasında bir denge kurmuştur. Roma'daki bireysel portrelerin sanatsal gelişimi, tanrı ve imparator heykelleri, kamuya yönelik anıtsal yapılar ve mezar anıtları gibi eserler, dönemin estetik anlayışını ve toplumsal yapısını anlamada anahtar rol oynamaktadır. Roma İmparatorluğu'nun yayılması ile birlikte, farklı kültürlerin sanatsal etkileri de Roma heykeltıraşlığında kendini göstermiştir. Bu ders, Roma döneminin estetik anlayışını, teknik yeniliklerini ve toplumla olan bağına inceleyecektir.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, Roma Dönemi'ne ait heykeltıraşlık anlayışını, özellikle Roma İmparatorluğu'nun kültürel, toplumsal ve politik yapılarındaki yansımalarını incelemektir. Öğrencilere, Roma'nın heykel anlayışındaki yenilikler, bireysel portreler, anıtsal yapılar, tanrı heykelleri ve kamusal sanat eserlerinin işlevleri hakkında bilgi vermek ve bu eserlerin Roma toplumunun değerleri ile ilişkisini anlamalarını sağlamaktır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Bernoulli, J. J. (1891). Römische Ikonographie (Band 2.2): Die Bildnisse Römischen Kaiser: Von Galba bis Commodus. Stuttgart: [Verlag nicht angegeben].
- Fejfer, J. (2008). Roman portraits in context. Walter de Gruyter.
- Fittschen, K., & Zanker, P. (1985). Katalog der römischen Porträts in den Kapitulinischen Museen und den anderen kommunalen Sammlungen der Stadt Rom: Band I. Mainz: Philipp von Zabern.
- İnan, J. (1975). Side'nin Roma devri heykeltıraşlığı. TTK Basımevi.
- Kersauson, K. (1996). Catalogue des portraits romains: Tome II. De l'année de la guerre civile (68–69 après J.-C.) à la fin de l'Empire. Réunion des Musées Nationaux.
- Martens, B. (2021). A Phrygian Sculptor at Work in Roman Athens: Evidence from the Athenian Agora. *Hesperia*, 90(3), 373–420.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

VIII. YARIYIL

ARK481 MISIR ARKEOLOJİSİ

Dersin İçeriği: Mısır'ın Prehistorik dönemlerinden Helenistik Dönemi'ne değin uzanan zaman dilimindeki arkeolojik maddi kültürünün ana hatlarını irdelemek bu dersin ana içeriğini oluşturmaktadır.

Dersin Amacı: Mısır'ın Prehistorik dönemlerinden Helenistik Dönemi'ne değin uzanan zaman dilimindeki arkeolojik maddi kültürünü öğretmek bu dersin temel amacını oluşturmaktadır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Barda, A. Kathryn, An Introduction to the Archaeology of Ancient Egypt, Wiley Blackwell, Chichester, 2015.
- Kemp, J. Barry, Ancient Egypt: Anatomy of a Civilisation, Routledge, London & New York, 2018.
- van de Mieropp, Marc, Eski Mısır Tarihi, Homer Yayınevi, İstanbul, 2020.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK485 HELLENİSTİK VE ROMA SERAMİĞİ

Dersin İçeriği: Bu ders, Hellenistik dönemden başlayarak Roma İmparatorluk dönemi sonuna kadar geçen süreçte seramik üretiminin teknik ve sanatsal evrimini inceler. Seramik tipolojileri, üretim merkezleri, yayılma alanları ve kullanım bağlamları ele alınır. Siyah firnisli seramikler, rölyefli kaseler, sigillata örnekleri, amphora tipolojileri ve yerel üretimler karşılaştırmalı olarak analiz edilir. Kazı verileri, müze koleksiyonları ve yayınlar üzerinden örneklerle görsel çözümlemeler yapılır.

Dersin Amacı: Öğrencilere, Hellenistik ve Roma dönemlerinde seramik üretiminin teknik, üslupsal ve işlevsel özelliklerini kazandırmak; bu dönemlerdeki seramik formlarının ticaret, günlük yaşam, dinsel pratikler ve sanatsal ifade açısından değerlendirilmesini sağlamak. Ayrıca farklı coğrafyalarda üretilmiş seramiklerin karşılaştırmalı biçimde analiz edilmesi hedeflenmektedir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Degeest, R., The Common Wares: Typology and Chronology, 2000.
- Hayes J., Handbook of Mediterranean Roman Pottery, University of Oklahoma Press 1997.
- Hayes, J., Late Roman Pottery, London 1972.
- Peacock, D. P. S.; Williams, D. F., Amphorae and the Roman Economy: An Introductory Guide, London, 1986.
- Robinson, H. S., The Athenian Agora, Pottery of The Roman Period, Princeton 1959.
- Rotroff, S., Hellenistic Pottery: Athenian and Imported Moldmade Bowls, Princeton 1982.
- Rotroff, S., Hellenistic Pottery: Plain Wares, Athenian Agora, XXXIII, Princeton 2006.
- Thompson, H. "Two Centuries of Hellenistic Pottery", Hesperia III, 1934, 311-480.

Öğretme Şekli: Görsel materyallerle desteklenen, anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK486 ROMA NUMİSMATİĞİ

Dersin İçeriği: Ödeme aracı olan sikkenin Roma Cumhuriyet ve Roma İmparatorluk Dönemi'nden Bizans Dönemine kadar geçen süre içerisindeki gelişimi ve ekonomisi anlatılacaktır.

Dersin Amacı: Dersin amacı, Roma Cumhuriyet ve İmparatorluk dönemlerinde basılan merkezi darplar ile Roma Eyalet sikkeleri açıklanarak tanımlarının ve tarihlendirilmelerinin öğretilmesi.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- N. Baydur, Roma Sikkeleri, İstanbul, 1998.
- Roman Imperial Coinage, 10 Cilt.
- Late Roman and Byzantine Coinage, 2 Cilt.
- Sylloge Nummorum Graecorum.
- Roman Provincial Coinage.
- Roman Republic Coinage.
- <https://rpc.ashmus.ox.ac.uk>
- <https://www.tesorillo.com/aes/024/024.htm>
- <https://www.corpus-nummorum.eu/about>
- <https://coinage.princeton.edu>
- <https://chre.ashmus.ox.ac.uk>
- <https://www.wildwinds.com/coins/>

Öğretim Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK487 BİTİRME TEZİ II

Dersin İçeriği: Araştırma konusu belirleme, kaynak tarama, materyal değerlendirme, bilimsel makale kitap yazma yöntemlerinin anlatımı.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, bilimsel makale-kitap yazma, bilimsel verileri değerlendirme yöntemlerinin öğretilmesi.

MESLEKİ SEÇMELİ DERSLER

ARK 714 ANADOLU'DA ÖLÜ GÖMME ADETLERİ

Dersin İçeriği: Giriş: Ölü gömme geleneklerine genel bir bakış, Anadolu'da erken dönem ölü gömme gelenekleri, Neolitik dönemde ölü gömme: Çatalhöyük örneği

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, Anadolu'daki antik çağlardan itibaren gelişen ölü gömme geleneklerini, mezar yapıları, cenaze ritüelleri ve mezar içi yerleşim düzenlerini incelemektir. Ayrıca, farklı kültürlerin ölüm ve sonrası hakkındaki inançlarının sosyal yapılarla ilişkisini anlamak hedeflenmektedir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Uhri A., 2006 Batı Anadolu Erken Tunç Çağı Ölü gömme gelenekleri yayınlanmış doktora tezi.
- Özgüç, T., 1948, “Ön Tarihte Anadolu'nun Ölü Gömme Adetleri” Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.
- Ökse A. Tuba (2005) Eski Çağdan Günümüze Ölü Gömme ve Anma Gelenekleri, Türk Arkeoloji ve Etnografya Dergisi, Sayı: 5, 1–8, Ankara.
- Pearson, M.P., 1999, “The Archaeology of Death and Bruial” Sutton Publishing.
- N. Çevik, Urartu Kaya Mezarları ve Ölü Gömme Gelenekleri, Ankara 2000, s. 56-57.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK718 ÇİVİ YAZISINA GİRİŞ

Dersin İçeriği: Çiviyazısının tarihsel gelişimini tanıtmak ve yazı sisteminin yapısını öğretmek bu dersin temel içeriğini oluşturmaktadır.

Dersin Amacı: Bu dersin temel amacı, öğrencilerin çiviyazısı sistemini tanımalarını, bu yazı sistemiyle yazılmış metinleri okuyup anlamaya başlamalarını ve tarihî, kültürel bağlamda değerlendirebilmelerini sağlamaktır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Labat, Rene. - Labat, Malban Florence, Manuel d'Epigraphie Akkadienne, Paris, Geuthner, 1998.

Öğretme Şekli: Görsel materyallerle desteklenen, anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK 721 ANADOLU'DA FİLDİŞİ SANATININ GELİŞİMİ

Dersin İçeriği: Fildişinin özellikleri ve Eski Önasya'da fildişinden yapılmış materyallerin arkeolojik ve yazılı belgelere göre öğretilmesi dersin içeriğini oluşturmaktadır.

Dersin Amacı: Kazılarda ele geçen fildişi eserlerin anlaşılması için gerekli bilgilerin öğrenciye sunulması.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Barnett, R. D., “The Nimrud Ivories and the Art of the Phoenicians”, Iraq 2/2 1935, 179-210.
- Barnett, R. D., Ancient Ivories in the Middle East, Institute of Archaeology, Hebrew Universty of Jerusalem, Jerusalem 1982.
- Güterbock, H. G., “Ivory in Hittite Texts”, Anatolia 15, 1971, 1-7.
- Hermann, G. Ancient Ivory: Masterpieces of the Assyrian Empire, London, 2017.

ARK740 KENTSEL ARKEOLOJİ

Dersin İçeriği: Kentsel arkeolojinin tanımı, kapsamı ve tarihçesi, Arkeolojik kazılarda kent dokusunun anlaşılması ve yorumlanması, Yerleşim sürekliliği, tabakalaşma (stratigrafi) ve kent içi dönüşüm süreçleri, Antik kent planlaması: yollar, agoralar, forumlar, yapılar

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, antik ve modern kent yerleşimlerinin arkeolojik yöntemlerle nasıl araştırıldığını öğretmek, kentlerin tarihsel gelişimini, yerleşim sürekliliğini ve katmanlaşmayı analiz edebilme becerisi kazandırmaktır. Ayrıca öğrencilerin, arkeolojik kazılar yoluyla ortaya çıkan kent kültürlerine ait verileri değerlendirebilmesi hedeflenir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Ahunbay, Z. (2010). Arkeolojik Alanlarda Koruma Sorunları Kuramsal ve Yasal Açılardan Değerlendirme, TÜBA-KED, 8:103-118.
- Ahunbay, Z. (2017). Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon, (9. Baskı), İstanbul: Yem Yayınevi.
- Belge, B. (2004). Çok Katmanlı Tarihi Kent Merkezlerinin Yönetimi: Kentsel Arkeoloji ve Planlama, Planlama Dergisi, 4:48-56.
- Belge, B., (2017). Planlama Sürecine Kentsel Arkeolojik Değerlerin Dahil Edilmesi Sorunsalı: Tarsus Tarihi Kent Merkezi Örneği, METU.
- JFA., 34(2):59-91.
- Eres, Z. (2016). Mimari ve Arkeolojik Koruma Kültürü Üzerine Yazılar, (1. Baskı), İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Karabağ, N.E. (2008). Kent Arkeolojisi Metoduyla Çok Katmanlı Kentlerdeki Tarihsel Sürekliliğin Çözümленerek Korunması: İzmir Örneği,
- Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Bölümü, Restorasyon Anabilim Dalı, İzmir.
- Karabağ, N. E. (2010). Korumanın 20.Yüzyılda Değişen Kapsamı ve Kent Arkeolojisi Kavramının Gelişimi, Ege Mimarlık, Mimarlar Odası
- İzmir Şubesi, S.73.
- Madran, E., Özgönül, N. (2005). Kültürel ve Doğal Değerlerin Korunması, Ankara.
- Milas Belediye Arşivi.
- Özcan Z. (2006). Planlamada Disiplinler Arası İlişkiler ve Kentsel Arkeolojinin Yeri, Gazi Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi
- Dergisi, Cilt:21.
- Savrum Kortanoğlu M. (2013). Arkeolojik Sitler ve Derecelendirme Sorunu, COLLOQUIUM ANATOLICUM, 12:271-290.
- Sevin V. (1995). Arkeolojik Kazı Sistemi El Kitabı, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, (1. Baskı), İstanbul.
- Taşçı B., Akyüz Levi E. (2016). Kent İçi Arkeolojik Alanlarda Kalıntıların Sunumuna İlişkin Yaklaşımlar: Foça Örneği, İdeal Kent Dergisi,
- 19(7), s.588-627.
- Tuna N. (1994). Koruma Planlamasında Arkeolojik Alanların Saptanması ve Belgelenmesi, Kent, Planlama, Politika ve Sanat Tarık Okyay

- Anısına Yazılar, Ankara: ODTÜ Mimarlık Fakültesi Yayını.
- Tuna N. (1998). Çevresel Etki Değerlendirme Çalışmalarında Arkeolojik Kültür Mirasının Korunması, Arkeoloji ve Sanat, 85:39-48.
- Tuna N. (2000). Kentsel Arkeoloji Üzerine, İdol, 7:7-13.
- Tuna N. (2003). İstanbul Sur içinde Kentsel Arkeolojik Kültür Mirası, İstanbul, 46: 88-93.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK741 GEÇ ANTİK DÖNEM ARKEOLOJİSİ

Dersin İçeriği: Bu ders, Geç Antik Dönem'in mimari kalıntıları, kent dokusu, dini yapıları ve maddi kültür öğeleri üzerinden arkeolojik açıdan değerlendirilmesini amaçlar. Pagan, Hristiyan ve erken İslami etkilerin kesiştiği bu dönemdeki dönüşümler; tapınaklardan kiliselere geçiş, yeni yapı tipolojileri, ikonografi değişimi ve toplumsal yapılar üzerinden ele alınır.

Dersin Amacı: Dersin amacı, yaklaşık MS 3. yüzyıldan 7. yüzyıla kadar uzanan Geç Antik Dönem'in arkeolojik ve numismatik verileri üzerinden ekonomik, politik, sosyal, dini ve kültürel dönüşümleri değerlendirmektir. Roma İmparatorluğu'nun geç evresi ile Bizans'ın ilk dönemleri arasındaki geçiş süreci, mimari, şehir planlaması, gündelik yaşam ve dini yapılar üzerinden incelenerek öğrencilerin bu döneme dair çok boyutlu bir bakış geliştirmesi hedeflenmektedir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Ammianus Marcellinus, Roma Tarihi, MS 353-378, çev. S. Özgüler, Historia Yayınları, İstanbul, 2020.
- Codex Theodosianus (The Theodosianus Codex), 1952. And Novels, And The Sirmondian Constitutions. Translation By C. Pharr, New Jersey: Princeton University Press.
- Krautheimer, R. (1986). Early Christian and Byzantine Architecture. Yale University Press.
- Brown, P. (1989). The World of Late Antiquity: AD 150–750. London: Thames & Hudson.
- Mitchell, S. (1993) Anatolia. Land, Men, and Gods in Asia Minor II. The Rise of the Church, Clarendon Press, Oxford.
- Erzen, A. (1996). Anadolu'da Erken Hristiyan Sanatı. Ankara: TTK Yayınları.
- Çeçen, K. (2000). Anadolu'nun Geç Antik Çağ Mimarisi. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Lenski, N. (2002) Failure of Empire, Valens and the Roman State in the Fourth Century A.D., University of California Press, London.
- Bayliss, R. (2004). Archaeology and the Late Antique City. Oxford: Oxbow Books.
- Ehrman, B. D. – Jacobs, A. S. (2004). Christianity in Late Antiquity – 300-450 C.E. Oxford University Press.
- Ward-Perkins, B. (2005). The Fall of Rome and the End of Civilization. Oxford University Press.
- Mitchell S. –French, D. (2012). The Greek and Latin Inscriptions of Ankara (Ancyra) Vol. 2 Late Roman, Byzantine and Other Texts, C. H. Beck, München.

- Ceylan, B. (2016). “Geç Antik Dönem Kentlerinde Gerileme/Devamlılık Modellerine Kanunlar Üzerinden Bir Bakış”. Olba XXIV: 535-554.
- Saradi, H. (Ed.). (2017). The Archaeology of Late Antique Paganism. Brill.
- Mitchel, S. (2020) Geç Roma İmparatorluğu Tarihi, Çev. T. Kaçar, Türk Tarih Kurumu.
- Peschlow, U. (2023) Ankara, Roma ve Bizans Dönemi Arkeolojisi Mirası, Koç Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK742 YUNAN VE ROMA İKONOĞRAFİSİ

Dersin İçeriği: Ders kapsamında Antik Yunan ve Roma sanatında kullanılan simgesel dil, figür düzeni, mitolojik anlatılar ve tarihsel sahneler incelenir. Tanrılar, kahramanlar, ölümlüler, hayvanlar ve sembollerin nasıl betimlendiği; bu betimlerin siyasi, dini ve kültürel anlamları detaylı olarak ele alınır. Seramik, heykel, kabartma, lahit ve duvar resmi gibi çeşitli sanat türleri üzerinden ikonografik çözümlemeler yapılır.

Dersin Amacı: Öğrencilere Antik Yunan ve Roma sanatında yer alan ikonografik sahneleri, figür tiplerini, sembolleri ve anlatı yapılarını tanıtmak; mitolojik, dini ve toplumsal temsilleri görsel malzeme üzerinden analiz ederek bu imgelerin kültürel ve ideolojik bağlamlarını kavrama becerisi kazandırmak.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae I (1980) – VIII (1997)
- Cline, Lea K., Elkins, Nathan T. (Edt.s), The Oxford Handbook of Roman Imagery and Iconography, Oxford University Press 2022.
- Dunbabin, K.M., The Roman banquet. Images of conviviality, , Cambridge University Press 2003.
- Hägg, Robin (ed.), The Iconography of Greek Cult in the Archaic and Classical Periods: Proceedings of the First International Seminar on Ancient Greek Cult, organised by the Swedish Institute at Athens and the European Cultural Centre of Delphi (Delphi, 16-18 Novembre 1990).
- Hampe R., Simon E., The Birth of Greek Art: From the Mycenaean to the Archaic Period, Thames and Hudson 1980.
- Lücke, Hans-K. und Susanne, Die Götter der Griechen und Römer, Wiesbaden 2012.
- Neer, Richard T., Style and Politics in Athenian Vase-Painting: The Craft of Democracy, ca. 530-460 BCE, Cambridge University Press 2002.
- Pollitt, J.J., The impact of Greek art on Rome, Transactions of the American Philological Association 108, 197, 155-174.
- Rose, C.B., Iconography, in A. Barchiesi & W. Scheidel (ed.) The Oxford Handbook of Roman Studies: 49-76, Oxford University Press 2010.
- Simon, E., Die Götter der Griechen, Hirmer Verlag München 1969.
- Simon, Erika, The Gods of the Greeks, The University of Wisconsin Press 2021.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK743 DENEYSEL ARKEOLOJİ

Dersin İçeriği: Bu dersin kapsamı, geçmiş toplumların kullandığı üretim tekniklerini ve gündelik yaşam uygulamalarını deneysel yöntemlerle anlaşılmasını sağlamaktır. Arkeolojik verilerin bilimsel olarak test edilmesi ve yeniden canlandırılması yoluyla, taş alet yapımı, seramik üretimi, dokuma, gıda hazırlama ve yapı inşası gibi süreçler uygulamalı olarak ele alınır. Öğrenciler, deneysel projeler aracılığıyla materyal kültürü analiz etmeyi ve arkeolojik yorumların sağlamasını yapmayı öğrenir.

Dersin Amacı: Dersin amacı, geçmiş toplumların yaşam biçimlerini, üretim tekniklerini ve materyal kültür unsurlarını deneysel yöntemlerle yeniden canlandırarak, arkeolojik verilerin daha iyi anlaşılmasını sağlamaktır. Öğrencilere, taş alet yapımı, seramik üretimi, yapı teknikleri, dokuma ve gıda işleme gibi pratik uygulamalarla, arkeolojik buluntuların işlevlerini ve üretim süreçlerini deneyimleyerek yorumlama becerisi kazandırmak hedeflenmektedir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Coles, J. M., *Archaeology by Experiment*. London: Academic Press, 1973.
- Mathieu, J.R., “Introduction- Experimental Archaeology: Replicating Past Objects, Behaviors, and Processes”, J. R. M. Mathieu (ed.), *Experimental Archaeology (BAR)*, 2002, 1-11.
- Özdoğan, M., *Tarihöncesi Toplumlarda Arkeolojik Kültür*. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 2002.
- Hurcombe, L., *Archaeological Artefacts as Material Culture*. Routledge, 2007.
- Seeher, J., *Hattusa Kerpiç Kent Suru. Bir Rekonstrüksiyon Çalışması*, İstanbul, 2007.
- Karul, N. – Avcı, M. B. – Deveci, A. – Karkıner, N., *Bursa Aktopraklık Höyük’te Kültür Sektörünün Oluşturulması: Çok Yönlü Bir Proje*, TÜBA-KED 8, 2010, 241-262.
- Flores, J.R., “Creating a History of Experimental Archaeology”, D. C. E. Millson (ed.), *Experimentation and Interpretation*, 2011, 29-45.
- Hurcombe, L., “Deneysel Arkeoloji”, C. Renfrew – P. Bahn (eds.), *Arkeoloji Anahtar Kavramlar*, 2013, 88-94.
- Duru, G., *Deneysel Arkeoloji Yoluyla Neolitik Bir Ev Yapımı*, *Colloquim Anatolicum*, 2014, Sayı 13, 131-152.
- Renfrew, C., & Bahn, P., *Archaeology: Theories, Methods, and Practice* (7th ed.). Thames & Hudson, 2016.
- Albustanlıoğlu, T., *Roma İmparatorluğunda Fırın Organizasyonu ve Ekmek Üretimi Pompei Örneği*, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, Vol. 7/2, 2019, 1344-1366.
- Türkoğlu, Ü., *Deneysel Arkeoloji ve Kültürel Yaşam*, İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi, 2019, 66-74.
- Aybek, S. – Arslan, B. – Menteşe, Ş., “Metropolis Verileri Temelinde, Deneysel Yöntemlerin Arkeoloji Öğretimine Katkıları Üzerine Bir Deneme”, *Höyük 11*, 2023, 197-218.
- Rezepte, M. B., *Römische Brot*.
- [https://metropolistr.org/kazi-detay.aspx?mid=40#:~:text=Deneysel%20Arkeoloji%2C%20ge%C3%A7mi%C5%9Fle%20ilgili%20bilgilerdeki,bir%20ara%C5%9Ft%C4%B1rma%20y%C3%B6ntemi%](https://metropolistr.org/kazi-detay.aspx?mid=40#:~:text=Deneysel%20Arkeoloji%2C%20ge%C3%A7mi%C5%9Fle%20ilgili%20bilgilerdeki,bir%20ara%C5%9Ft%C4%B1rma%20y%C3%B6ntemi%20)

20ve%20yakla%C5%9F%C4%B1m%C4%B1d%C4%B1r.

- https://www.arkeolojisanat.com/shop/blog/turk-arkeologlar-tas-aletlerle-kutukten-cilali-tas-devri-teknesi-yontuyor_3_538864.html

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK744 YUNAN DİLİ VE GRAMERİ I

Dersin İçeriği: Yunanca'daki kelimelerin eril, dişil ve cinssiz özelliklerinin anlatımı, buna göre çekim kuralları ve cümle yapıları dersin içeriğini oluşturmaktadır. Yunan dilinin grameri verilerek basit metin çözümlemeleri yapılacaktır. Ayrıca, Yunanca metinlerin, sık karşılaşılan kalıplaşmış ifade ve anlatımların nasıl çözümleneceği öğrencilere aktarılacaktır.

Dersin Amacı: Eski Yunanca'nın geçmişini, dilini, dilbilgisini arkeolojik amaçlı olarak öğretmektir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Taşlıkloğlu Z., Grekçe Gramer ve Syntaks, 1968.
- Çelgin G., Eski Yunanca - Türkçe Sözlük, İstanbul, 2011.
- Sandalcı S., Eski Yunanca Dilbilgisi ve Cümle Yapısı, 2006.
- Şentuna C., Yunaca Gramer, AÜ DTCF Yayınları.
- Sinanoğlu S. - Türkkan C., Yunanca Uygulama Kitabı, AÜ DTCF Yayınları.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK745 BİLİŞSEL ARKEOLOJİ

Dersin İçeriği: Öğrencilere materyal kültürün ötesinde insan zihnine ulaşma yolları öğretilir; semboller, ritüeller, mitoloji, sanat ve mekânsal algı gibi kavramlar bilişsel yaklaşımlar çerçevesinde tanıtılır. Bilişsel Arkeoloji kuramları incelenir ve eleştirel değerlendirme yapılması hedeflenir.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, geçmiş toplumların düşünsel dünyalarını, sembolik sistemlerini ve zihinsel süreçlerini arkeolojik veriler üzerinden anlamaya yönelik teorik ve yöntemsel bir altyapı kazandırmaktır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- 1. de Beaune, S. A., Coolidge, F. L., & Wynn, T. (Eds.). (2009). Cognitive archaeology and human evolution. Cambridge University Press. <https://www.cambridge.org/9780521746113>
- Kohl, P. L. (1985). Symbolic cognitive archaeology: A new loss of innocence. *Dialectical Anthropology*, 9(1/4), 105–117. <https://www.jstor.org/stable/2979012>
- Malafouris, L. (2016). On human becoming and incompleteness: A material engagement approach to the study of embodiment in evolution and culture. In G. Etzelmüller & C. Tewes (Eds.), *Embodiment in evolution and culture* (pp. 289–294). Mohr Siebeck. <https://www.jstor.org/stable/j.ctt2250vc6.21>
- Pain, R. (2023). Cognitive archaeology meets cultural evolutionary psychology. In T. Wynn, F. L. Coolidge, & S. A. de Beaune (Eds.), *The Oxford Handbook of Cognitive Archaeology* (pp. 1149–1156). Oxford University Press.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK746 ANTİK DÖNEM MEZAR TİPOLOJİSİ

Dersin İçeriği: Bu derste, Antik Yunan, Roma, Helenistik ve Anadolu uygarlıklarına ait mezar tipleri ele alınacak; tümölüs, kaya mezarları, lahitler, tapınak tipli mezarlar gibi türler üzerinden mimari ve sembolik analizler yapılacaktır.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, Antikçağ dönemine ait farklı mezar tiplerini, bu yapıların mimari özelliklerini, dinsel ve toplumsal yansımalarını karşılaştırmalı olarak incelemektir. Öğrencilerin arkeolojik veriler ışığında mezar tiplerini tanıması ve yorumlayabilmesi hedeflenmektedir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Akyurt 1998 İ.M. Akyurt, M.Ö. II. Binde Anadolu’da Ölü Gömme Adetleri, Ankara,
- Cormack 1997 S. Cormack, “Funerary Monuments and Mortuary Practice In Roman Asia Minor”, The Early Roman Empire In the East
- Çevik 2000 N. Çevik, Urartu Kaya Mezarları ve Ölü Gömme Gelenekleri-Kaya Mezarları Defin Gelenekleri, Ankara
- Durukan 2012 M. Durukan, Kappadokia’da Argaios Dağı Çevresinde Helenistik Roma Dönemi Mezarları ve Ölü Kültü, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul
- Fedak 1990 J. Fedak, Monumental Tombs of the Hellenistic Age: A study of Selected Tombs From the Pre-Classical to the Early Imperial Era, Canada
- Hürmüzlü 2008 B. Hürmüzlü, Eski Yunanda Ölü Gömme Gelenekleri, İstanbul
- Özbek 2007 Ç. Özbek, “Anadolu’nun Helenistik ve Roma Dönemi Anıt Mezar Geleneğine Genel Bir Bakış”, Patronvs Coşkun Özgenel’e 65. Yaş Armağanı, İstanbul

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK747 GALATIA ARKEOLOJİSİ

Dersin İçeriği: Giriş ve Galatia’nın Coğrafi Tanımı, Galatlar’ın Anadolu’ya Gelişi ve Etno-kültürel Kimlikleri, Galatia’nın İlk Yerleşim Yerleri, Galatia’da Kentleşme Süreci ve Roma Etkisi.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, Orta Anadolu’da yer alan Galatia bölgesinin arkeolojik kalıntılarını, yerleşim dokusunu, kültürel etkileşimlerini ve tarihsel gelişimini arkeolojik veriler ışığında incelemektir. Galatlar’ın Anadolu’ya gelişi, yerli halklarla etkileşimi, Roma İmparatorluğu ile ilişkileri ve bölgedeki kentleşme süreçleri, mimari, mezar yapıları, kült objeleri ve diğer arkeolojik bulgular üzerinden değerlendirilir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Ameling, W., 1996, “Pausanias und die hellenistische Gesc- hichte”, in: O. Reverdin, B. Grange et J. Bingen J. (eds.), Pausanias historien. Entretiens sur l’antiquité classique.
- T. XLI. Vandœuvres - Cenevre 117–160.
- Appianos, Rhomaika, Appiani Historia Romana. Ed. Ludwig Mendelssohn. (Bibliotheca Teubneriana). Leipzig 1878– 1905; Mithridatica Ed. Paul Viereck, J. E. van Niejenhuis, E. Gabba. 3 Cilt (Bibliotheca Teubneriana). Leipzig 1962.
- Bittel, K., 1976, “Die Galater in Kleinasien, archäologisch gesehen”, şurada: D. M. Pippidi (ed.), Assimilation et résistance À la culture gréco-romaine dans le monde ancien. Travaux du VIe Congress International des Études Classiques, Madrid, Sept. 1974, Bükreş 241-249.
- Coşkun, A., 2004, “Die tetrarchische Verfassung der Galater und die Neuordnung des

Ostens durch Pompeius" (Strab. geogr. 12,5,1/App. Mithr. 560), şurada: H. Heftner/K. To- maschitz (eds.): Ad fontes! FS für Gerhard Dobesch zum fünfundsechzigsten Geburtstag am 15. September 2004, Viyana 687-711. Strabon, Strabons Geographika. 10 Cilt. Ed. St. Radt. 2002- 2011. Göttingen Strobel, K., 1991, "Die Galater im Hellenistischen Kleinasien des 3. Jhs. v. Chr.; Historische Aspekte einer keltischen Staatenbildung", şurada: J. Seibert (ed.), Hellenistische Studien. Gedenkschrift für H. Bengtson [Münchner Arbei- ten zur Alten Geschichte 4], Münih 1991, 101-134.

- Strobel, K., 1994, "Keltensieg und Galatersieger."; in Elmar Schwertheim (ed.). Forschungen in Galatien. Bonn 67-96.
- Strobel, K., 1996, Die Galater, Cilt. 1: Geschichte und Eigenart der keltischen Staatenbildung auf dem Boden des hellenis- tischen Kleinasien, Berlin 1996.
- Strobel, K., 1997, Galatica I: Beiträge zur historischen Geog- raphie und Geschichte Ostgalatiens, Orbis Terrarum 3, 1997, 131-153.
- Strobel, K., 2002a, "Die Staatenbildung bei den kleinasiatisc- hen Galatern. Politisch- historische und kulturelle Pro- zesse im hellenistischen Zentralanatolien", in: H. Blum et alii. (eds.): Brückenland Anatolien? Ursachen, Extensität und Modi des Kulturaustausches zwischen Anatolien und seinen Nachbarn, Tübingen 2002, 231-293.
- Strobel, K., 2002b, "Menschenopfer und Kannibalismus: Neue Erkenntnisse zur Kultpraxis und Kultur der Kelten- völker in Kleinasien". Antike Welt 33, 5, 2002, 487-491.
- Strobel, K., 2007, "Die Galater und Galatien: Historische Identität und ethnische Tradition im Imperium Roma- num", Klio 89.2: 356-402.
- Strobel, K., Gerber, Ch., 2000, "Tavium (Büyüknefes, Provinz Yozgat). Ein regionales Zentrum Anatoliens. Bericht über den Stand der Forschungen nach den ersten drei Kam- pagnen (1997-1999)" Istanbuler Mitteilungen 50: 215-265.
- Strobel, K., Gerber, Ch., 2003, "Tavium (Büyüknefes, Provinz Yozgat)". Bericht über die Kampagnen 2000 – 2002 Ist- Mitt 53: 131-195.
- Strobel, K., Gerber, Ch., 2007, "Tavium (Büyüknefes, Pro- vinz Yozgat). Bericht über die Kampagnen 2003-2005".
- Mit Beiträgen von E. Christof, G. Koiner, A. Puhm, S.
- De Martino und D. Müller, Istanbuler Mitteilungen 57: 547-621.
- Strobel K., Gerber, Ch., 2010, "Tavium (Büyüknefes, Provinz Yozgat) und seine Region. Bericht über die Kampagnen 2006-2009". Mit einem Beitrag von G. Koiner, U. Lohner- Urban, P. Scherrer, Ist. Mitt. 60: 291-338.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK748 YUNAN DİLİ VE GRAMERİ II

Dersin İçeriği: Yunanca'daki kelimelerin eril, dişil ve cinsiz özelliklerinin anlatımı, buna göre çekim kuralları ve cümle yapıları dersin içeriğini oluşturmaktadır. Yunan dilinin grameri verilerek basit metin çözümlemeleri yapılacaktır. Ayrıca, Yunanca metinlerin, sık karşılaşılan kalıplaşmış ifade ve anlatımların nasıl çözümleneceği öğrencilere aktarılacaktır.

Dersin Amacı: Eski Yunanca'nın geçmişini, dilini, dilbilgisini arkeolojik amaçlı olarak öğretmektir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Taşlıklioğlu Z., Grekçe Gramer ve Syntaks, 1968.
- Çelgin G., Eski Yunanca - Türkçe Sözlük, İstanbul, 2011.
- Sandalcı S., Eski Yunanca Dilbilgisi ve Cümle Yapısı, 2006.
- Şentuna C., Yunaca Gramer, AÜ DTCF Yayınları.
- Sinanoğlu S. - Türkkkan C., Yunanca Uygulama Kitabı, AÜ DTCF Yayınları.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK749 ASUR TİCARET KOLONİLERİ ÇAĞI'NDA ANADOLU ARKEOLOJİSİ

Dersin İçeriği: Bu ders, M.Ö. 2. binyıl başlarında Anadolu ile Mezopotamya arasındaki kültürel ve ticari ilişkilerin gelişimini, özellikle Asur Ticaret Kolonileri Çağı bağlamında incelemektedir. Kültepe (Kaniş) başta olmak üzere karum sistemine dahil olan ticaret merkezleri üzerinden dönemin ekonomik, sosyal ve siyasal yapısı değerlendirilecektir.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, M.Ö. 2. binyıl başlarında Anadolu'da kurulan Asur Ticaret Kolonileri sisteminin arkeolojik veriler ışığında incelenmesi, bu dönemdeki ticaret, toplumsal yapı, yazı kültürü ve kentleşme süreçlerinin anlaşılmasıdır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Özgüç, Tahsin (2002). Die Hethiter und Ihr Reich Das Volk der 1000 Götter “Eski Tunç Çağı. Hitit Kültürünün Kaynağı Olarak Hatti Kültürü”, Stuttgart.
- Şahin, H.A. (2004). Anadolu'da Asur Ticaret Kolonileri Devri (M.Ö. 1750- 1725), Kayseri: E.Ü. Kayseri ve Yöresi Tarih Araştırmaları Merkezi Yayınları,
- Şahin, H.A. (2002). “Koloni Çağı'nda (M.Ö. 2000-1750) Anadolu'da Bulunan Asurlu Görevliler”, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı:12, 69-88.
- Şahin, H.A. (2006) “Anadolu'daki Eski Asur Koloni Mahkemeleri”, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Kayseri, 121-151.
- Ünal, Ahmet (2002). Hititler Devrinde Anadolu I, İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Ünal, Ahmet (2003). Hititler Devrinde Anadolu II, İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK750 ANTİK KAYNAKLAR

Dersin İçeriği: Antik tarih yazıcılığının gelişimi; Herodotos, Thukydides, Polybios, Livius, Tacitus gibi yazarların metinlerinden seçmeler; biyografi ve monografi türleri; mitolojik anlatılar ile tarihî metinlerin ayrımı; arkeolojiyle yazılı kaynakların karşılaştırmalı kullanımı.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, antik dönem tarih yazıcılığını tanıtmak, antik yazarların eserleri üzerinden dönemsel olayları, kültürel yapıyı ve düşünsel gelişmeleri analiz etmektir. Öğrencilerin arkeolojik verileri antik yazılı kaynaklarla birlikte yorumlayabilmeleri ve eleştirel metin okuma becerisi kazanmaları hedeflenmektedir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- 1.Herodotos. (2009). Herodot Tarihi (A. Erhat & A. Kadir çev.). Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Thukydides. (2018). Peloponnesos Savaşı (A. Aykut çev.). Alfa Yayınları.

- Polybios. (2002). Tarihî (Histories) (İ. Gündüz çev.). Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Livius, T. (2008). Roma Tarihi – Ab Urbe Condita (Ciltler I–II) (Çev. kolektif). Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Tacitus, C. (2014). Yıllıklar – Annales (İ. Gündüz çev.). Alfa Yayınları.
- Plutarkhos. (2020). Ünlü Yunanlılar ve Romalılar (Paralel Yaşamlar) (A. Erhat çev.). Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Homeros. (2019). İlyada ve Odysseia (A. Erhat çev.). Can Yayınları.
- Augustus. (2009). Res Gestae Divi Augusti – Tanrı Augustus’un Yaptıkları (M. T. Gökbilgin çev.). TTK Yayınları.
- Euripides. (2010). Medea (B. Çalışlar çev.). Remzi Kitabevi.
- Sappho. (2018). Sappho’nun Şiirleri (G. Göktürk çev.). Yapı Kredi Yayınları.
- Finley, M. I. (1975). Ancient History: Evidence and Models. Chatto & Windus.
- Gündüz, T. (2003). Antik Çağ Tarihçiliği ve Tarih Felsefesi. İletişim Yayınları.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK751 EGE ARKEOLOJİSİ

Dersin İçeriği: Ders, Ege coğrafyasının arkeolojik olarak tanımlanmasıyla başlar ve tarihöncesi dönemlerden Demir Çağı sonuna kadar olan süreçte gelişen kültürleri kapsar. Neolitik ve Kalkolitik yerleşmeler, Erken Tunç Çağı Kiklad ve Minos uygarlıkları, Orta ve Geç Tunç Çağı’nda Mikenler ve Hititler arasındaki etkileşimler; ardından Geometrik, Arkaik ve Klasik dönemler incelenir. Kültürler arası etkileşim, maddi kültür unsurları (seramik, mimari, mezarlar) üzerinden analiz edilir.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, Ege dünyasında tarihöncesinden klasik döneme kadar gelişen arkeolojik kültürleri tanıtmak; Girit, Kiklad Adaları, Batı Anadolu ve Yunan Anakarası arasındaki etkileşimi kronolojik ve kültürel açıdan değerlendirme becerisi kazandırmaktır. Öğrencilerin, arkeolojik bulgular üzerinden kültürel süreklilik ve değişimleri teorik düzeyde analiz etmeleri hedeflenmektedir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Alexiou, Stylianos, Minos Uygarlığı, çev. Elif Tül Tulunay, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 1991.
- Poursat, J. C., Knappett, C., The Art and Archaeology of the Aegean Bronze Age, Cambridge University Press 2022.
- Pullen, D. J., Political Economies of the Aegean Bronze Age, Casemate Publishers & Book Distributors 2010.
- Shelmerdine, C. W., The Cambridge Companion to the Aegean Bronze Age, Cambridge University Press 2008.
- Taylour, Lord William, The Mycenaeans, Thames&Hudson 1990.
- Tekin, Oğuz, Eski Yunan ve Roma Tarihine Giriş, İletişim Yayınları, İstanbul, 2008.

Öğretme Şekli: Görsel materyallerle desteklenen, anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK752 ANADOLU MÜHÜR SANATI

Dersin İçeriği: Genel olarak Anadolu gliptik sanatının teknik, stil ve ikonografisini içermekle birlikte ve başta Mezopotamya ve çevre kültür bölgeleriyle gliptik malzemesi bağlamında ilişkilerini konu almaktadır.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı Anadolu mühür (gliptik) sanatını Neolitik Çağdan Demir Çağı sonuna kadar malzeme, teknik, stil özellikleri ve ikonografik açıdan incelemektir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Alp S., Konya Civarında Karahöyük kazılarında Bulunan Silindir ve Damga Mühürler, 1972.
- Erkanal, A., Anadoluda Buluna Suriye Kökenli Mühür ve Mühür Baskıları 1993.
- Özgüç N., Kültepe Mühür Baskılarında Anadolu Grubu, 1965.
- Özgüç N. Kaniş Karumu Ib Katı Mühürleri ve Mühür Baskıları, 1968.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK753 KLASİK VE HELENİSTİK DÖNEM TARİHİ

Dersin İçeriği: Ders kapsamında Atina ve Sparta'nın yükselişi, Pers Savaşları, Peloponez Savaşı, Büyük İskender'in seferleri ve Helenistik krallıkların oluşumu gibi konular ele alınacaktır.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, öğrencilerin Antik Yunan tarihinin Klasik (MÖ 5-4. yy) ve Helenistik (MÖ 4-1. yy) dönemlerini siyasi, toplumsal, kültürel ve askeri açılardan değerlendirebilme becerisi kazanmalarını sağlamaktır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Errington, R. M. (2008). A History of the Hellenistic World: 323–30 BC. Blackwell Publishing.
- Shipley, G. (2000). The Greek World After Alexander 323–30 BC. Routledge.
- Yıldırım, K. (2019). Hellenistik ve Roma Dönemlerinde Anadolu: Krallar, İmparatorlar, Kent Devletleri. Bilge Kültür Sanat.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK754 ARKEOLOJİDE FOTOĞRAFÇILIK

Dersin İçeriği: Bu derste, arkeolojik belgelerin fotoğraflanmasında kullanılan ekipmanların tanıtımı ve temel fotoğraf çekim teknikleri öğretilir. Öğrenciler, arkeolojik alanlarda, taşınabilir eserlerde ve mimari kalıntılarda kullanılacak uygun kompozisyon ve ışık düzenlemeleriyle çekim yapmayı öğrenirler. Ayrıca dijital görüntü işleme, arşivleme, etik ve yayın süreçleri de uygulamalı örnekler üzerinden değerlendirilir. Dersin sonunda öğrenciler kendi hazırladıkları portfolyo ile belgeleme sürecini deneyimlemiş olurlar.

Dersin Amacı: Öğrencilere, arkeolojik belgelerde görsel kaydın bilimsel önemini kavratmak; temel fotoğrafçılık bilgisiyle birlikte arkeolojik kazı alanı, mimari kalıntılar ve taşınabilir eserlerin belgelenmesinde kullanılan teknik, yöntem ve etik kurallar doğrultusunda uygulamalı fotoğraf çekimi ve değerlendirme becerisi kazandırmak.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Fowler, B., The archaeology of photography: Tracing the history of excavation images, London: Thames & Hudson 2003.
- Green, R., Sear, F., A manual for the documentation of archaeological sites, London: Council for British Archaeology 2009.
- Langford, M., Fox, A., Sawdon Smith, R. Langford's basic photography: The guide for serious photographers (9th ed.), Routledge 2015.
- Freeman, M., The photographer's eye: Composition and design for better digital photos, Focal Press 2010.
- Casey, D., Photography in archaeological research, Oxford: Oxbow Books 2016.
- Miller, P. (Ed.), Digital imaging for cultural heritage preservation: Analysis, restoration, and reconstruction of ancient artworks, CRC Press 2007.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK755 MOZAİK SANATI

Dersin İçeriği: Mozaik sanatının tanımı ve tarihçesi; Helenistik, Roma ve Bizans dönemlerinde mozaiklerin gelişimi; kullanılan malzemeler ve teknikler, zemin, duvar ve tavan mozaikleri; geometrik ve figüratif kompozisyonlar, mitolojik, günlük yaşam ve dini sahneler; mozaik atölyeleri ve üretim merkezleri, koruma-restorasyon uygulamaları; seçilmiş örneklerin görsel analizi.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, mozaik sanatının tarihsel gelişimini, teknik özelliklerini, stilistik farklılıklarını ve ikonografik içeriklerini incelemek; mozaiklerin üretim, kullanım ve korunma süreçleri hakkında bilgi kazandırmaktır. Öğrencilerin mozaikleri hem sanatsal hem de arkeolojik bir bağlamda değerlendirebilmesi hedeflenmektedir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Dunbabin, K. M. D. (1999). Mosaics of the Greek and Roman World. Cambridge University Press.
- Ling, R. (1998). Ancient Mosaics. British Museum Press.
- Campbell, S. (2003). The Art of Mosaic: A Complete Resource for Glass and Tile. Rockport Publishers.
- Parlasca, K. (1986). Römische Mosaiken. Hirmer Verlag.
- Spiro, C. (1978). Critical Survey of Byzantine Art and Architecture. University of Toronto Press.
- Arslan, M. (2007). Mozaik Sanatı ve Türkiye Mozaikleri. Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Işık, F. (1995). Anadolu'nun Mozaik Mirası. Ege Üniversitesi Yayınları.
- Özkan, A. (2014). Zeugma ve Antakya Mozaikleri Üzerine Stilistik Bir Değerlendirme. İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Yücebaş, A. (2012). Roma Dönemi Mozaiklerinde İkonografik Temalar. Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Güler, H. (2019). Anadolu'da Geometrik Mozaik Desenleri: Kompozisyon, Ritim ve Örüntü. Pamukkale Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, 10(1), 35–50.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK756 AKHAMENİD SANATI VE ARKEOLOJİSİ

Dersin İçeriği: Coğrafya, tarih, sanat, mimarlık, ikonografi ve yerleşim bağlamında Med-Pers kültürlerinin incelenmesi dersin temel içeriğini oluşturmaktadır.

Dersin Amacı: MÖ VI. yüzyıldan itibaren üç asra yakın dönem Önasya'ya hakim olan Med ve Pers kültürlerini incelemek dersin amacını oluşturmaktadır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Yarshater, Ehsan. The Cambridge History of Iran, Volume 3, 1993.
- A. S. Shahbazi, The Authoritative Guide to Persepolis, Tahrán, 2004.
- Roaf, M., Sculptures and Sculptors at Persepolis. Iran XXI. 1988,. 1-160.
- Wieshöfer, J., Antik Pers Tarihi, 2003.

Öğretme Şekli: Görsel materyallerle desteklenen, anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK757 RESTORASYON VE KONSERVASYON YÖNTEMLERİ

Dersin İçeriği: Bu ders, arkeolojik eserlerin malzeme türlerine göre bozulma süreçlerini, temel koruma ilkelerini ve restorasyon uygulamalarını tanıtır. Uygulamalı örneklerle birlikte eserlerin belgelenmesi, temizlik, sağlamlaştırma ve uygun saklama koşulları ele alınır.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, öğrencilerin arkeolojik kazılar sırasında ortaya çıkan eserlerin korunması sürecinde kullanılan temel restorasyon ve konservasyon yöntemleri hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamaktır. Öğrenciler, eserlerin farklı malzeme türlerine göre hangi koşullarda ve hangi tekniklerle korunması gerektiğini kavrayarak, uygulamalı süreçlere bilinçli ve etik bir yaklaşımla katılma yetkinliği kazanırlar.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Ahunbay, Z. (2004). Tarihi çevre koruma ve restorasyon. İstanbul: Yapı-Endüstri Merkezi Yayınları.
- Küçükaya, G. (2004). Taşların bozulma nedenleri. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi, Basım ve Yayın Merkezi.
- Zakar, L., & Eyüpgiller, K. (2015). Mimari restorasyon: Koruma teknik ve yöntemleri. İstanbul: Birsan Yayınevi.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK758 TEORİK ARKEOLOJİ

Dersin İçeriği: Arkeolojide teorik akıl yürütme becerisinin kazanılması için gerekli olan çözümleyici yöntemler, diğer bilimlerin yardımıyla gelişen sorgulama teknikleri, insan psikolojisinin doğal sonuçları ile oluşan toplumsal eğilimler ve kültürel bilincin kazanılması için gerekli olan ideolojik yaklaşım, bu dersin içeriğini oluşturan unsurlardır.

Dersin Amacı: Arkeolojik malzemenin düşünsel anlamda yorumlanmasını, teorik bakış açısı içerisinde ve disiplinler arası yaklaşımlarla daha iyi bir şekilde anlamlandırılmasını amaçlar.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Gamble, C., Arkeolojinin Temelleri, Aktuel Arkeoloji Yayınları, 2014.
- Trigger, B. G., Arkeolojik Düşünce Tarihi, Eski Yeni Yayınları, 2014.
- Renfrew, C., Paul Bahn, Arkeoloji Anahtar Kavramlar, İletişim Yayınları, 2013.
- Yerleşim Sistemleri ve Mekan Analizi Tas1, 2014

- Duru, G., Erdur, O., Arkeoloji: Niye? Nasıl? Ne İçin? Tap, 2003.
- Harris, O.J.T. and C.N. Cipolla. Archaeological Theory at the Millennium: Introducing Current Perspectives. Routledge, London, 2017.
- Trigger, Bruce G. A History of Archaeological Thought (Second Edition). New York: Cambridge University Press, 2007.
- Praetzelis, A. Death by Theory: A Tale of Mystery and Archaeological Theory. AltaMira Press, 2000.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK759 ANADOLU'DA LAHİT ÜRETİM ATÖLYELERİ

Dersin İçeriği: Giriş: Lahit nedir? Tanım ve kavramlar, Anadolu'da lahit üretiminin tarihçesi, Malzeme: Mermer ocakları ve taş türleri.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, Antik Çağ'da Anadolu'da faaliyet gösteren lahit üretim atölyelerini tanıtmak; bu atölyelerin coğrafi dağılımını, stil özelliklerini, kullanılan malzemeleri, üretim tekniklerini ve ticari ağlarını değerlendirmektir. Öğrenciler, lahitler üzerinden hem ikonografi hem de sosyo-ekonomik yapı hakkında bilgi edinir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Işık, Fahri. "Datierung der verschollenen Girlanden sarkophagsaus Alaşehir". Archaeologischer Anzeiger 1977, 380–383.
- Işık, Fahri. Anadolu Girlandlı Lahitleri. Doçentlik tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum, 1975.
- Işık, Fahri. "Einwieder gefunderer Girlanden sarkophag in Milet". İstanbuler Mitteilungen 36 (1986), 161–181.
- Işık, Fahri. "Zum Produktionbeginn von Halbfabrikaten kleinasiatischer Girlanden sarkophage". Archaeologischer Anzeiger (1992), 121–145.
- Koch, Guntram. Roma İmparatorluk Dönemi Lahitleri. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 2001.
- Koch, Guntram. Türkiye'deki Roma İmparatorluk Dönemi Lahitleri, Antalya: Biltur Basın Yayın, 2010.
- Koch, Guntram-Sichtermann, Hellmut. Römische Sarkophage. München: BeckPress, 1982. Strocker, Volker Michael. "Datierungskriterien kleinasiatischer Girlanden-sarkophage". Archäologischer Anzeiger, (1996), 455–473.
- Toynbee, Jocelyn. "A Roman Sarcophagus at Pawlowsk and Its Fellows". The Journal of Roman Studies, 17 (1927), 14-27.
- Turak, Özgür. Roma Dönemi Pamphyliya Lahitleri ve Atölye Sorunu. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Ana Bilim Dalı, İstanbul, 2011.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK760 SURIYE VE FİLİSTİN ARKEOLOJİSİ

Dersin İçeriği: Suriye- Filistin'in tarihsel coğrafyası, tarih öncesi dönemleri , tunç çağı ve Demir Çağı ve İsrail Krallıkları bu dersin temel içeriğini oluşturmaktadır.

Dersin Amacı: Suriye-Filistin Arkeolojisi dersinin temel amacı, Antik Yakın Doğu'nun özellikle Levant bölgesinde yer alan arkeolojik kültürleri tanıtmak ve öğrencilerin bu bölgenin tarihsel ve kültürel gelişimini anlamalarını sağlamaktır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Akkermans, M.M. G. - Schwart G.M., The Archaeology of Syria: From Complex Hunter-Gatherers to Early Urban Societies (c.16,000–300 BC), Cambridge, Cambridge University Press, 2004.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK761 ANTİK DÖNEMDE SOSYO-KÜLTÜREL YAŞAM

Dersin İçeriği: Antik toplumlarda toplumsal sınıflar; kadın, erkek ve çocuk rolleri; aile yapısı, din ve mitoloji; sanat, spor, eğitim ve eğlence etkinlikleri; sosyal mekânlar (agora, tiyatro, hamam, gymnasium); ölüm kültürü ve mezar gelenekleri, farklı uygarlıklarda (Mısır, Yunan, Roma, Anadolu) yaşam tarzlarının karşılaştırmalı analizi.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, Antik Yunan ve Roma Döneminde sosyal hayata dair kavramların, arkeolojik ve yazılı kaynaklar yardımıyla incelenerek toplumların sosyal yapısı ve yaşantıları hakkında bilgi sahibi olmak.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Blanck, H., Eski Yunan ve Romada Yaşam, İstanbul 1999.
- Carcopino, J., Daily Life in Ancient Roma, New Haven, 1940.
- Connolly, P.- Dodge, H., The Ancient City. Life in Classical Athens and Roma, Oxford, 1998.
- Deighton, H.J., Eski Atina Yaşantısında Bir Gün, İstanbul, 2000.
- Dürüşken, Ç., Antik Çağda Doğan Bir Eğitim Sistemi Rhetorica. Romada Rhetorica Eğitimi, İstanbul 1999.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK762 ARKEOLOJİDE KÜÇÜK BULUNTU BELGELEME VE DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ

Dersin İçeriği: Küçük buluntu kavramı ve kapsamı; buluntuların kazı sırasında ve sonrasında belgelenmesi, çizim, ölçüm, etiketleme ve kataloglama yöntemleri; fotoğrafla belgeleme teknikleri, tipolojik sınıflandırma; işlevsel analiz, buluntuların mekânsal ve bağlamsal değerlendirmesi; yayına hazırlık süreci ve raporlama standartları.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, arkeolojik kazılarda elde edilen küçük buluntuların (seramik, cam, metal, kemik, taş vb.) doğru şekilde belgelenmesi, tanımlanması, sınıflandırılması ve değerlendirilmesine yönelik teorik bilgi ve pratik beceri kazandırmaktır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Tunçbilek, K. (2006). Seramik Tanımlama ve Çizim Teknikleri. Ege Üniversitesi Yayınları.
- Dönmez, Ş. (2011). Arkeolojik Kazılarda Belgeleme Yöntemleri. Bilgin Kültür Sanat

Yayınları.

- Duru, R. (2008). Anadolu'da Arkeolojik Kazı Teknikleri. TTK Yayınları.
- Şahin, M. C. (2003). Epigrafi Nedir?. Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Koçak, D. (2014). Arkeolojik Verilerin Belgelendirilmesi ve Raporlanması Üzerine. Arkeoloji ve Sanat Dergisi, 145, 47–58.
- Campana, S., & Remondino, F. (Eds.). (2014). 3D Recording and Modelling in Archaeology and Cultural Heritage. BAR International Series.
- Renfrew, C., & Bahn, P. (2022). Archaeology: Theories, Methods and Practice (8th ed.). Thames & Hudson.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK763 ATTİKA SİYAH VE KIRMIZI FİĞÜR SERAMİĞİ

Dersin İçeriği: Bu derste, MÖ 7. yüzyıl sonundan başlayarak klasik döneme kadar uzanan süreçte Attika bölgesinde üretilmiş siyah figür ve kırmızı figür seramik teknikleri kronolojik sıra ile ele alınır. Teknik detaylar, stil gelişimi, önemli sanatçılar (Exekias, Euphronios, vb.), atölyeler (Andokides, Berlin, vb.) ve yaygın kullanılan ikonografik sahneler (Tanrılar, kahramanlar, günlük yaşam) analiz edilir. Ders boyunca görsel malzeme üzerinden stilistik çözümler yapılır.

Dersin Amacı: Öğrencilere, Attika siyah figür ve kırmızı figür seramik tekniklerini tarihsel gelişim, stil farklılıkları, ikonografi ve atölye üretimi çerçevesinde tanıtmak; figür betimlemeleri üzerinden Yunan mitolojisi, toplumsal yapı ve günlük yaşam konularını çözümleyebilecek teorik donanım kazandırmak.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Boardman, J., Athenian Black Figure Vases, Thames & Hudson 1974.
- Boardman, J., Athenian Red Figure Vases, London 1989.
- Beazley, J. D., Attic Red-Figure Vase-Painters, Oxford: Clarendon Press 1963.
- Cook, R. M., Greek Painted Pottery, London: Routledge 1997.
- Folsom, R. S., Handbook of Greek Pottery, Londra 1967.
- Oakley, J. H., Coulson, W. D. E., Palagia, O., Athenian Potters and Painters, Oxbow Books 1997.
- Oakley, J. H., Palagia, O., Oakley F., Athenian Potters and Painters, Vol. II, Oxbow Books 2009.
- Oakley, J. H., Palagia, O., Oakley F., Athenian Potters and Painters, Vol. III, Oxbow Books 2014.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK764 ROMA TARİHİ

Dersin İçeriği: Ders kapsamında Roma'nın efsanevi kuruluşu, Krallık, Cumhuriyet ve İmparatorluk dönemleri; iç savaşlar, genişleme politikaları, hukuk sistemi, sınıf mücadelesi, din, kültür ve günlük yaşam gibi konular ele alınacaktır.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, Roma'nın kuruluşundan Batı Roma İmparatorluğu'nun çöküşüne kadar geçen süreci kronolojik ve analitik bir yaklaşımla inceleyerek, Roma'nın siyasal, sosyal, ekonomik ve kültürel yapısını öğrencilere kavratmaktır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Beard, M. (2015). SPQR: A history of ancient Rome. Liveright Publishing.
- Boatwright, M. T., Gargola, D. J., Lenski, N., & Talbert, R. J. A. (2011). The Romans: From village to empire (2nd ed.). Oxford University Press.
- Bowman, A. K., Champlin, E. & Lintott, A. (2008). The Cambridge Ancient History Second edition Volume X, The Augustan Empire, 43 B.C—A.D. 69. Cambridge University Press.
- Bowman, A. K., Garnsey, P. & Cameron, A. (2008). The Cambridge Ancient History Second edition Volume XII The Crisis of Empire, A.D. 193–337. Cambridge University Press.
- Charlesworth, M. P. (1971). Gaius and Claudius. S. A. Cook, F. E. Adcock, and M. P. Charlesworth (Eds.), The Cambridge Ancient History: The Augustan Empire, 44 B.C.-A.D. 70, vol. 10.
- Mommsen, T. (2021). Roma tarihi: Krallık dönemi (Cilt I) (M. A. Erbak, Çev.). Say Yayınları.
- Mommsen, T. (2022). Roma tarihi: Krallığın yıkılışından İtalya birliğine kadar (Cilt II) (M. A. Erbak, Çev.). Say Yayınları.
- Mommsen, T. (2023). Roma tarihi: İtalya birliğinden Kartaca ve Yunan devletlerinin boyunduruk altına alınmasına kadar (Cilt III) (M. A. Erbak, Çev.). Say Yayınları.
- Mommsen, T. (2024). Roma tarihi: Devrim (Cilt IV) (M. A. Erbak, Çev.). Say Yayınları.

Öğretme Şekli: Görsel materyallerle desteklenen, anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK765 ANTİK DÖNEMDE CAM

Dersin İçeriği: Camın tarihçesi ve ilk üretim teknikleri; Mezopotamya, Mısır, Yunan ve Roma’da cam teknolojileri; camın form ve bezeme özellikleri, cam atölyeleri ve üretim merkezleri; arkeolojik kazılardan elde edilen cam buluntuların sınıflandırılması; cam eserlerin konservasyonu, antik camın ticareti ve sosyal kullanımı.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, cam malzemenin antik dönemden itibaren üretim teknolojilerini, kullanım alanlarını, ticari ve kültürel değerini öğretmektir. Öğrencilerin cam buluntuları tarihsel, teknik ve sanatsal açıdan değerlendirebilme becerisi kazanmaları hedeflenir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Barag, D. (1985). Catalogue of Western Asiatic Glass in the British Museum, Vol 1, London.
- Barag, D. (2009). “Socio-Economic Observations on the History of Ancient Glass”, AIHV 17, (Anvers, 2006), 3-6.
- Çakmaklı, Ö. D. (2012). Karia bölgesi Roma Dönemi cam kap tipolojisi (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Çınardalı-Karaaslan, N. (2012). “The East Mediterranean Late Bronze Age Glass Trade within the Context of the Panaztepe Finds”, Oxford Journal of Archaeology 31, Cilt 2, 121-141.
- Davidson, G. R. (1952). Corinth: Results of Excavations conducted by The American School of Classical Studies at Athens Vol. XII, The Minor Objects, New Jersey.

- Dussart, O. (1998). Le Verre en Jordanie et en Syrie du Sud, Beyrouth.
- Erten, E. (2005). “Glass in Hittites” V. Uluslararası Hititoloji Kongresi Bildirileri, 319-329.
- Goldstein, S. M. (1979). Pre-Roman and Early Roman Glass in the Corning Museum of Glass, Corning, New York.
- Grose, D. F. (2012). The Pre-Hellenistic, Hellenistic, Roman and Islamic Glass Vessels”, A. M. Berlin – S. C. Herbert (Eds.) Tel Anafa II- Glass Vessels, Lamps, Objects of Metal and Groundstone and Other Stone Tools and Vessels, Ann Arbor.
- Harden, D. B. (1987). Glass of the Caesars, Olivetti-Milan.
- Hayes, J. W. (1975). Roman and Pre-Roman Glass in the Royal Ontario Museum, A Catalogue, Toronto.
- Henderson, J. (2013). Ancient Glass: An Interdisciplinary Exploration, Cambridge University Press, Cambridge.
- Isings, C. (1957). Roman Glass from Dated Finds, Gröningen.
- von Saldern, A. (1980a). Ancient and Byzantine Glass from Sardis, Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts, London, England.
- Stern, E. M. (2001). Roman, Byzantine and Early Medieval Glass 10 BCE-700 CE: Ernesto Wolf Collection.
- Stern, E. M. (2007). “Ancient Glass in a Philological Context”, Mnemosyne, Fourth Series, Vol. 60, Fasc. 3, 341-406.
- Weinberg, G. D. – Stern, M. (2009). The Athenian Agora: Vessel Glass, Results of Excavations Conducted by The American School of Classical Studies at Athens, Vol. XXXIV, Princeton, New Jersey.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK766 AKDENİZ UYGARLIKLARI VE DENİZ TİCARETİ

Dersin İçeriği: Akdeniz: Coğrafi, jeopolitik ve kültürel çerçeve, Erken Denizcilik: Neolitik ve Tunç Çağı’nda Akdeniz, Mikenler, Minoslular ve deniz ticaretinin ilk örnekleri, Fenikeliler ve kolonileşme hareketi

Dersin Amacı: Bu ders, tarih öncesinden Geç Antik Çağ’a kadar Akdeniz çevresinde gelişen uygarlıklar arasındaki ticari ilişkileri ve denizcilik faaliyetlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Öğrencilere Akdeniz’in ekonomik, kültürel ve politik etkileşim alanı olarak nasıl şekillendiğini göstermek hedeflenmektedir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Wachsmann, S., Seagoing Ships and Seamanship in the Bronze Age Levant, (London, 1998).
- Saville, L. H., “Ancient Harbours”, Antiquity, Vol:XV, no:59, (London, 1941).
- Starr, C.G., Antik Çağda Deniz Gücü, (İstanbul, 2000).
- Casson, L., Antikçağda Denizcilik ve Gemiler, (İstanbul, 2002).
- Casson, L., Ships and Seamanship in the Ancient World, (Princeton, 1971).
- Bass,G., “Sailing Between the Aegeanand the Orient in the Second Millenium”, Aegeum 18,(1998), s.183-191.
- Bass, G., “Sea and River Craft in the Ancient Near East”, (ed. Jack M. Sasson),

Civilizations of the Ancient Near East, (Newyork, 2000).

- Bass, G., “Tunç Çağı’nın İhtişamı”, NG, no:7 (İstanbul, 2001).
- Bikai, P.M., “The Phoenicians”, Archaeology, vol:43 no. 2, (1990).
- Blackmann, D.J., “Ancient Harbours in the Mediterranean”, İJNA, (Cambridge, 1982).

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK767 ANTİK DÖNEM RESİM SANATI

Dersin İçeriği: Bu ders, resim sanatının ilk izleri olan Paleolitik mağara resimleriyle başlar ve Neolitik dönem duvar resimlerinden Antik Mısır’ın simgesel ve düzenli sahnelerine uzanır. Yunan ve Roma dünyasında gelişen resim teknikleri, temalar ve işlevler karşılaştırmalı olarak ele alınır. Fresk, secco, tempera gibi teknikler tanıtılır; mezar ve ev bağlamlarında bulunan duvar resimleri ikonografik ve kültürel açıdan analiz edilir. Mitolojik, günlük yaşam ve politik sahneler incelenir; ayrıca antik duvar resimlerinin korunması ve belgelenmesi süreçleri değerlendirilir.

Dersin Amacı: Öğrencilere, Paleolitik dönemden Roma İmparatorluğu’na kadar geçen süreçte resim sanatının teknik, tematik ve kültürel gelişimini öğretmek; Antik Mısır, Yunan ve Roma uygarlıklarına ait duvar resmi örneklerini ikonografik, toplumsal ve sanatsal bağlamda çözümleme becerisi kazandırmak. Öğrencilerin, antik resim sanatını teknik bilgi, tarihsel farkındalık ve kültürel karşılaştırmalar çerçevesinde değerlendirmeleri hedeflenmektedir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Ling R., Roman Painting. Cambridge: Cambridge University Press, 1991.
- Laidlaw, A., The First Style in Pompeii: Painting and Architecture I-II, Giorgio Bretschneider Editore, Roma, 1985.
- Flora Brooke Anthony, F. B., Foreigners in Ancient Egypt: Theban Tomb Paintings from the Early Eighteenth Dynasty, Bloomsbury Publishing, 2016.
- Betancourt, P. P., Introduction to Aegean Art, INSTAP Academic Press Philadelphia, 2007.
- Bingöl, O., Arkeolojik Mimaride Resim (İ.Ö. 30 000-500), Bilgin Kültür ve Sanat Yayınları, 2015.
- Bingöl, O., Arkeolojik Mimaride Resim 2- MÖ 500-MS 400, Nobel Kültür, 2023.
- Tansuğ S., Resim Sanatının Tarihi, İstanbul, 1999.
- Zimmermann N., Ephesos Duvar Resimleri, İzmir, 2011.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK768 KUTSAL ALANLAR, RİTÜELLER VE TOPLUM

Dersin İçeriği: Bu ders, antik ve tarihsel toplumlarda kutsal alanların mimarisi, dini ritüellerin çeşitliliği ve ritüelin toplumsal işlevi üzerine odaklanır. Tapınaklar, sunu alanları, mezarlıklar ve diğer kutsal mekânların arkeolojik örnekleri üzerinden; din, ideoloji, iktidar ve toplumsal yapı arasındaki ilişkiler tartışılır.

Dersin Amacı: Dersin amacı, geçmiş toplumlarda kutsal alanların işlevini, ritüel uygulamaların yapısını ve bu unsurların toplumsal organizasyon üzerindeki etkilerini analiz etmektir. Epigrafik, Numismatik ve Arkeolojik veriler ışığında öğrencilerin kutsal mekânların anlam

dünyasını kavrayarak, ritüel davranış biçimlerinin toplumları nasıl şekillendirdiğini yorumlayabilmeleri hedeflenmektedir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Ovidius, Dönüşümler.
- Dinsmoor, W. B. (1950). The Architecture of Ancient Greece. New York: Norton & Company.
- Turner, V. (1969). The Ritual Process: Structure and Anti-Structure. Chicago: Aldine Publishing.
- Hurwit, J. M. (1985). The Art and Culture of Early Greece, 1100–480 B.C. Ithaca: Cornell University Press.
- Latte, K. (1992). Römische Religionsgeschichte, München.
- Lawrence, A. W. (1996). Greek Architecture (5th ed., rev. by R. A. Tomlinson). New Haven: Yale University Press.
- Bell, C. (1997). Ritual: Perspectives and Dimensions. Oxford University Press.
- Çığ, M. I. (1998) İnanna'nın Aşkı - Sümer'de İnanç ve Kutsal Evlenme, Kaynak Yayınları.
- Burkert, W. (1999) İlkçağ Gizem Tapıları, İmge Kitabevi.
- Akurgal, E. (2000). Anadolu Uygarlıkları. Ankara: Tübitak Yayınları.
- Turcan, R. (2001). The Gods of Ancient Rome, New York: Routledge.
- Akurgal, E. (2001). Eski Yunan ve Roma Sanatı. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Price, S. R. F. (2004) Ritüel ve İktidar, İmge Kitabevi.
- Boardman, J. (2004). Yunan Sanatı. (Çev. B. Aksoy). İstanbul: Kabalcı Yayıncılık.
- Insoll, T. (2004). Archaeology, Ritual, Religion. London: Routledge.
- Ogden, D. (Ed.) (2007). A Companion to Greek Religion, Blackwell Publishing.
- Larson, J. (2007) Ancient Greek Cults, New York and London.
- Rüpke, J. (Ed.) (2007). Roman Religion, Blackwell Publishing.
- Yavuz, A. B. (2007). Antik Çağ Mimarlığı. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Renfrew, C. (2007). Prehistory: The Making of the Human Mind. London: Weidenfeld & Nicolson.
- Balter, M. (2008) Tanrıça ve Boğa, Çatalhöyük, Uygarlığın Doğuşuna Bir Yolculuk, Homer Kitabevi.
- Özdoğan, M. (2010). Tarihöncesi Arkeolojisi Üzerine Notlar. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Neer, R. T. (2011). Greek Art and Archaeology: A New History, c. 2500–c. 150 BCE. New York: Thames & Hudson.
- Ceram, C.W. (2011). Tanrılar, Mezarlar VE Bilginler, Remzi Kitabevi.
- Dürüşken, Ç. (2011) Roma'nın Gizem Dinleri, Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Talloen, P. (2015) Cult in Pisidia, Studies in Eastern Mediterranean Archaeology X, Brepolis.
- Beşpınar, F. T. (2015). Kült, Ritüel ve Toplum: Antik Dönem'den Günümüze Kutsalın Mekânı. İstanbul: Literatür Yayınları.

Öğretim Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK769 ANADOLU'DA MADEN SANATI

Dersin İçeriği: Ders kapsamında, Erken Tunç Çağı'ndan Geç Antik döneme kadar Anadolu'da üretilmiş maden eserleri ele alınacaktır. Kazı buluntuları, teknik analizler, süsleme üslupları ve kullanım alanları detaylı olarak incelenecektir.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, Anadolu uygarlıklarında maden işçiliğinin tarihsel gelişimini incelemek, estetik, teknik ve işlevsel özelliklerini analiz ederek maden sanatının kültürel ve sanatsal bağlamda önemini kavratmaktır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Charbonneaux, J. Greek Bronzes, New York, The Viking Press, 1962.
- Gürlü, B. Tire Müzesi Bronz Eserler, İstanbul, Ege yayınları, 2004.
- Mitten, D.G.- Doeringer, S.F. Master Bronzes from the Classical World, Mainz on Rhine, Fogg Art Museum, 1967.
- Özgen, İ.-Öztürk, J. Heritage Recovered the Lydian Treasure, İstanbul, 1996.
- Treister, M. The Role of Metals in Ancient Greek History, Leiden, Brill, 1996.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK770 İRAN ARKEOLOJİSİ

Dersin İçeriği: 1.648.000 km²'lik bir alanı içeren İran, bugünkü sınırları içinde kısmen eski Mezopotamya kültür bölgelerini de içerir. Orta Asya, Pakistan ve Hindistan'dan Anadolu, Suriye ve Mısır'a kadar uzanan çok geniş bir bölgede İran kültürlerinin izini bulmak mümkündür. Bu derste, başlangıcından M.Ö. I. binyılın ilk yarısına kadar İran'da yaşamış ve gelişmiş kültürlerin arkeolojisi ve komşu bölgelerle ilişkileri öğretilmektedir.

Dersin Amacı: Bu derste öğrencilere, İran'da ortaya çıkan ve gelişen uygarlıkların arkeolojisi ve sanatının, komşu kültürlerle karşılaştırılarak öğretilmesi amaçlanmaktadır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Porada, E., Ancient Iran. The Art of Pre-Islamic Times, 1965.
- Potts., D.T., The Archaeology of Elam. G. Formation and Transformation of an Ancient Iranian State, 1999.
- Roaf, M., Sculptures and Sculptors at Persepolis. Iran XXI. 1988, 1-160.
- Wieshöfer, J., Antik Pers Tarihi, 2003.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK771 ARKEOLOJİDE COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ

Dersin İçeriği: Ders kapsamında CBS'nin temel kavramları, harita okuma, veri katmanları, uzamsal analizler ve arkeolojik alanların dijital olarak belgelenmesi gibi konular ele alınacaktır. Pratik uygulamalarla birlikte QGIS gibi açık kaynak yazılımlar üzerinden eğitim verilecektir.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, arkeolojik verilerin toplanması, analiz edilmesi ve görselleştirilmesinde Coğrafi Bilgi Sistemlerinin (CBS) temel ilkelerini öğretmek ve öğrencilerin bu sistemleri saha ve laboratuvar çalışmalarında etkin kullanabilme becerilerini geliştirmektir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- .Conolly, J., & Lake, M. (2006). Geographical Information Systems in Archaeology. Cambridge University Press.
- Wheatley, D., & Gillings, M. (2002). Spatial Technology and Archaeology: The Archaeological Applications of GIS. Taylor & Francis.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK772 ROMA DÖNEMİ PORTRE SANATI

Dersin İçeriği: Ders kapsamında Roma Cumhuriyet ve İmparatorluk dönemlerine ait portre sanatının gelişimi; gerçekçilik ve idealizm kavramları; portrelerin siyasi propaganda, aile aidiyeti ve toplumsal kimlik bağlamındaki işlevleri; kullanılan teknikler ve malzemeler ile müze koleksiyonları üzerinden örnek analizleri ele alınacaktır.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, Roma dönemine ait portre sanatını tarihsel, toplumsal ve estetik bağlamda inceleyerek, öğrencilere dönemin sanat anlayışını ve birey temsili üzerinden Roma toplum yapısını değerlendirme becerisi kazandırmaktır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Bernoulli, J. J. (1891). Römische Ikonographie (Band 2.2) Die Bildnisse Römischen Kaiser: Von Galba bis Commodus*. Stuttgart.
- Fittschen, K., & Zanker, P. (1985). Katalog der Römischen Porträts in den Capitulinischen Museen und den Anderen Kommunalen Sammlungen der Stadt Rom, I. Mainz.
- İnan, J., & Rosenbaum, E. (1966). Roman and Early Byzantine Portrait Sculpture in Asia Minor. Oxford University Press / The British Academy.
- Kersauson, K. (1996). Catalogue des Portraits Romains. Tome II. Edition de la Réunion des Musées Nationaux.
- Kleiner, D. E. E. (1992). Roman Sculpture. Yale University Press.
- L'Orange, H. P. (1933). Studien zur Geschichte des Spätantike Porträt. Oslo.
- Özgan, R. (2013). Roma Portre Sanatı I. Ege Yayınları.
- Özgan, R. (2013). Roma Portre Sanatı II. Ege Yayınları.
- Özgan, R. (2015). Roma Portre Sanatı III. Ege Yayınları.
- Poulsen, V. (1974). Les Portraits Romains Vol II. Glyptothèque Ny Carlsberg.
- Wegner, M. (1956). Das römische Herrscherbild, Abteilung 2 ; 3. Berlin.
- Wiggers, H. B., & Wegner, M. (1971). Caracalla bis Balbinus (Das römische Herrscherbild, 3.1). Deutsches Archäologisches Institut, Berlin.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK773 ANADOLU'DA DEMİR ÇAĞI SERAMİĞİ

Dersin İçeriği: Bu derste, MÖ 1200–600 yılları arasındaki Anadolu yerleşimlerinde üretilen seramik grupları tanıtılacaktır. Demir Çağı'nın başlıca kültürel gruplarına (Geç Hitit, Urartu, Phryg, Lydia vb.) ait seramik biçimleri, bezeme teknikleri, üretim yöntemleri ve dağılım alanları incelenecektir. Ayrıca seramiğin arkeolojik bağlamda nasıl sınıflandırıldığı ve yorumlandığı tartışılacaktır.

Dersin Amacı: Öğrencilere Anadolu'da Demir Çağı boyunca gelişen seramik üretim

teknikleri, biçimsel değişim süreçleri ve bu seramiklerin sosyo-kültürel bağlamları hakkında kapsamlı bilgi sunmak; arkeolojik verileri seramik analizi üzerinden yorumlama becerisi kazandırmak.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Cummer, W. W., “Iron Age Pottery from Akalan”, *IstMitt* 26, 1976, s. 31-39, pl. 6-9.
- Dönmez, Ş., Abazoğlu, F., “Kızılırmak Havzası Demir Çağı Boya Bezekli Çanak-Çömlek Geleneğinin Kökeni Üzerine Düşünceler”, *Tüba-Ar* 23, 2018, s. 81-99.
- Ergürer, H., Kınık Höyük Demir Çağı Boyalılarında Bezeme Geleneği, *Olba XXIV*, 67-170.
- Genz, H., “Die Eisenzeit in Zentralanatolien im Lichte der keramischen Funde vom Büyükkaya in Bogazköy/Hattuşa”, *TÜBA-AR III*, 2000, 35-54.
- Genz, H., “Iron Age Pottery from Çadır Höyük”, *Anatolica XXVII*, 2001, 159-170.
- Genz, H., “The Iron Age in Central Anatolia”, Gocha R. Tsetschladze (ed.), *The Black Sea Greece, Anatolia and Europe in the First Millenium BC*, Colloquia 1, Leuven-Paris-Walpole, MA: Peeters, 2011, s. 331-368.
- Ökse, A. T., “The Eastern Border of Phrygia”, G. R. Tsetschladze (ed.) *Phrygia in Antiquity: from the Bronze Age to the Byzantine Period*, Louven-Paris-Bristol-CT, 2019, 161-187.
- Özgüç, T., *Demir Devrinde Kültepe ve Civarı*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1971.
- Sams, G. K., Voigt, M. M., “7. In Conclusion”, C. B. Ross and G. Darbyshire (eds.) *The New Chronology of Iron Age Gordion*, 2011, s. 155-168.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK774 ANTİK TEKNOLOJİ

Dersin İçeriği: Taş işçiliği, kerpiç, ahşap ve metal işleme teknikleri; seramik, cam, tekstil ve madencilik teknolojileri; tarım aletleri, su yapıları (kanallar, sarnıçlar, su saatleri); antik ulaşım (gemiler, yollar, arabalar); mekanik düzenekler (krikolar, vinçler, dişliler); üretim atölyeleri ve endüstriyel yapılar.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, antik çağ insanının teknoloji üretme kapasitesini tanıtmak ve bu teknolojilerin günlük yaşamdan inşaat, üretim ve ulaşım sistemlerine kadar uzanan uygulama alanlarını analiz etmektir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- P Humphrey, J. W. (2006). *Ancient Technology*. Greenwood Press.
- Oleson, J. P. (Ed.). (2008). *The Oxford Handbook of Engineering and Technology in the Classical World*. Oxford University Press.
- Landels, J. G. (2000). *Engineering in the Ancient World* (Rev. ed.). University of California Press.
- Forbes, R. J. (1964). *Studies in Ancient Technology* (Vol. I-IX). Brill Academic Publishers.
- White, K. D. (1984). *Greek and Roman Technology*. Cornell University Press.
- Serres, M. (Ed.). (1995). *A History of Scientific Thought: Elements of a History of Technology*. Blackwell.
- İnan, J. (1995). *Eski Çağda Teknoloji*. Arkeoloji ve Sanat Yayınları.

- Işık, F. (2005). Antik Çağ'da Gündelik Yaşamda Teknoloji. Ege Üniversitesi Yayınları.
- Atakan, V. (2017). Antik Uygarlıklarda Mühendislik ve Teknoloji Uygulamaları. İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Gülbay, B. (2020). Arkeolojide Teknik Uygulamalar ve Malzeme Bilgisi. Bilgin Kültür Sanat Yayınları.
- Özer, H. (2010). Antik Yapı Teknolojileri ve Uygulama Teknikleri. Arkeoloji ve Sanat Yayınları.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK775 HİTİT TARİHİ VE KÜLTÜRÜ I

Dersin İçeriği: Anadolu'nun tarihi coğrafyası, Hititlerin kökeni ve öncesi dönemler, Hitit Krallığı'nın kuruluşu ve gelişimi, Siyasi yapı ve yönetim, Askeri organizasyon, Din ve mitoloji

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, Anadolu'nun ilk büyük devleti olan Hititlerin siyasi tarihini, toplumsal yapısını, dini inanışlarını, hukuk sistemini ve kültürel mirasını kapsamlı bir şekilde inceleyerek öğrencilerin Hitit medeniyetine dair analitik bir bakış açısı kazanmalarını sağlamaktır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Darga Muhibbe, Hitit Mimarlığı 1/ Yapı Sanatı, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1985
- Darga Muhibbe, Hitit Sanatı, Akbank Kültür ve Sanat Kitapları, İstanbul, 1992
- Darga Muhibbe, Karahna Şehri Kült Envanteri, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1973
- Dinçol Ali M., Hititler, Anadolu Uygarlıkları Görsel Anadolu Tarihi Ansiklopedisi, Görsel Yayınlar, İstanbul, 1982
- Macqueen J.G. , The Hittites and Their Contemporaries in Asia Minor , Thames and Hudson, London, 1986
- Özgüç Tahsin, İnandıktepe, Eski Hitit Çağında Önemli Bir Kült Merkezi , Türk Tarih Kurumu Yayınları , Ankara , 1988
- Süel Aygöl, Hitit Kaynaklarında Tapınak Görevlileri ile İlgili Bir Direktif Metni, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları, Ankara 1985
- Tuna Celâl, Mağaradan Kente, Anadolu'nun En Eski Yerleşim Yerleri, İletişim Yayınları, İstanbul, 2000
- Unger Eckhard, Yazılıkaya'daki Kabartmaların İzahı, Türk Tarih, Arkeologya ve Etnografya Dergisi Sayı II, Maarif Vekaleti, İstanbul, 1937
- Ünal Ahmet, Boğazköy Metinleri Işığında Hititler Devri Anadolu'sunda Filolojik ve Arkeolojik Veriler arasındaki İlişkilerden Örnekler, 1992 Yılı Anadolu Medeniyetleri Müzesi Konferansları, Anadolu Medeniyetleri Müzesini Koruma ve Yaşatma Derneği Yayını, Ankara 1993
- Ünal Ahmet, Hitit Sarayındaki Entrikalar Hakkında Bir Fal Metni, Ankara Üniversitesi Dil ve TarihCoğrafya Fakültesi Yayınları, Ankara, 1983
- Ünal Ahmet, Hititlerde Ölülere Sunulan Kurban Hakkında Bazı Düşünceler, Anadolu XIX 1975/1976, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Eski Önasya – Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü, Ankara, 1980

ARK776 HITİT TARİHİ VE KÜLTÜRÜ II

Dersin İçeriği: Bu derste, Hitit İmparatorluğu'nun yıkılmasının ardından ortaya çıkan Geç Hitit şehir devletlerinin siyasi yapıları, kültürel ve sanatsal üretimleri ile komşu uygarlıklarla olan ilişkileri ele alınır. Hitit dini inançlarının sonraki dönemlerdeki dönüşümleri ve yeni dini merkezlerin oluşumu incelenir. Ayrıca Hititlerin Mezopotamya, Mısır ve Doğu Akdeniz dünyasıyla olan diplomatik yazışmaları, antlaşmalar ve karşılıklı kültürel alışverişler üzerinden analiz edilir. Derste, Hattuşaş başta olmak üzere önemli arkeolojik alanlardaki yeni kazılar ve buluntular da değerlendirilerek, Hitit sonrası dönemin tarihsel sürekliliği tartışılır.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, Hitit medeniyetinin geç dönemlerine odaklanarak, Geç Hitit şehir devletleri, kültürel etkileşimler, dini dönüşümler, diplomatik ilişkiler ve Hitit mirasının sonraki uygarlıklar üzerindeki etkilerini kapsamlı biçimde analiz etmektir. Ayrıca arkeolojik bulgular ve yazılı belgeler ışığında Hitit sonrası Anadolu'daki kültürel sürekliliğin ve değişimin izleri değerlendirilecektir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Dinçol Ali M., Hititler, Anadolu Uygarlıkları Görsel Anadolu Tarihi Ansiklopedisi, Görsel Yayınlar, İstanbul, 1982
- Macqueen J.G. , The Hittites and Their Contemporaries in Asia Minor , Thames and Hudson, London, 1986
- Özgüç Tahsin, İnandıktepe, Eski Hitit Çağında Önemli Bir Kült Merkezi , Türk Tarih Kurumu Yayınları , Ankara , 1988
- SüEL Aygül, Hitit Kaynaklarında Tapınak Görevlileri ile İlgili Bir Direktif Metni, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları, Ankara 1985
- Tuna Celâl, Mağaradan Kente, Anadolu'nun En Eski Yerleşim Yerleri, İletişim Yayınları, İstanbul, 2000
- Unger Eckhard, Yazılıkaya'daki Kabartmaların İzahı, Türk Tarih, Arkeologya ve Etnografya Dergisi Sayı II, Maarif Vekaleti, İstanbul, 1937
- Ünal Ahmet, Boğazköy Metinleri Işığında Hititler Devri Anadolu'sunda Filolojik ve Arkeolojik Veriler arasındaki İlişkilerden Örnekler, 1992 Yılı Anadolu Medeniyetleri Müzesi Konferansları, Anadolu Medeniyetleri Müzesini Koruma ve Yaşatma Derneği Yayını, Ankara 1993
- Ünal Ahmet, Hitit Sarayındaki Entrikalar Hakkında Bir Fal Metni, Ankara Üniversitesi Dil ve TarihCoğrafya Fakültesi Yayınları, Ankara, 1983
- Ünal Ahmet, Hititlerde Ölülere Sunulan Kurban Hakkında Bazı Düşünceler, Anadolu XIX 1975/1976, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Eski Önasya – Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü, Ankara, 1980
- Koch, Guntram. Roma İmparatorluk Dönemi Lahitleri. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 2001.
- Koch, Guntram. Türkiye'deki Roma İmparatorluk Dönemi Lahitleri, Antalya: Biltur Basın Yayın, 2010.
- Koch, Guntram-Sichtermann, Hellmut. Römische Sarkophage. München: BeckPress, 1982. Strocka, Volker Michael. "Datierungskriterien kleinasiatischer Girlanden-sarkophage". Archäologischer Anzeiger, (1996), 455–473.

- Toynbee, Jocelyn. "A Roman Sarcophagus at Pawlowsk and Its Fellows". The Journal of Roman Studies, 17 (1927), 14-27.
- Turak, Özgür. Roma Dönemi Pamphylia Lahitleri ve Atölye Sorunu. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Ana Bilim Dalı, İstanbul, 2011.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK777 BİYOARKEOLOJİ

Dersin İçeriği: Bioarkeoloji, geçmiş insan topluluklarının biyolojik kalıntılarını (özellikle iskelet materyali) kullanarak yaşam biçimleri, sağlık, beslenme, hastalıklar ve toplumsal yapı gibi konuları anlamaya çalışan disiplinlerarası bir alandır. Bu ders, osteolojik analiz yöntemlerinden, mezar pratiği yorumlarına kadar geniş bir kapsam sunar.

Dersin Amacı: Dersin amacı, arkeolojik bağlamlardaki insan kalıntılarını biyolojik ve kültürel perspektiflerle analiz etmeyi öğretmektir. Öğrencilere iskelet biyolojisi, paleopatoloji, beslenme, demografî, stres göstergeleri ve yaşam tarzı gibi konular üzerinden geçmiş toplumların yaşam koşullarını ve sağlık durumlarını değerlendirme becerisi kazandırmak hedeflenmektedir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Larsen, C. S. (2015). Bioarchaeology: Interpreting Behavior from the Human Skeleton. Cambridge University Press.
- Buikstra, J. E., & Ubelaker, D. H. (1994). Standards for Data Collection from Human Skeletal Remains. Arkansas Archaeological Survey.
- Roberts, C., & Manchester, K. (2005). The Archaeology of Disease. Cornell University Press.
- Ubelaker, D. H. (2008). Human Skeletal Remains: Excavation, Analysis, Interpretation. Taraxacum.
- White, T. D., Black, M. T., & Folkens, P. A. (2011). Human Osteology. Academic Press.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK778 ARKEOKİMYA

Dersin İçeriği: Arkeokimya Tanımı ve Tarihi, Arkeologlar Neleri Bilmek İster?, Arkeolojik Materyaller, Analiz Yöntemleri, Türkiye'deki ve Dünyadaki Arkeokimya Çalışmaları ve Bu Çalışmalardan Örnekler

Dersin Amacı: Bu dersin amacı kimya temelli analiz teknikleri kullanarak arkeolojik ve tarihi eserler üzerinde uygulanması hakkında bilgi vermek, tarihi bulguların daha doğru yorumlanması için gerekli bilgilerin öğretilmesidir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Sevi Öz, Şahinde Demirci, Arkeokimyaya Genel Bakış, Gazi Kitabevi, Ankara, 2017.
- T. Douglas Price, James H. Burton, An Introduction to Archaeological Chemistry, Springer, 2011.
- A. Mark Pollard, Carl Heron, Ruth Ann Armitage, Archaeological Chemistry, royal Society of Chemistry, 3rd Edition, 2016.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma
Eğitim Dili: Türkçe

ARK779 ARKEOBOTANİK

Dersin İçeriği: Arkeobotanik'in tanımı, kapsamı ve tarihçesi; makrobotanik (tohum, meyve, odun) ve mikrobotanik (polen, fitolit, nişasta) kalıntıların sınıflandırılması; örnek toplama ve laboratuvar analiz yöntemleri; bitki kalıntılarının tarım, beslenme ve çevre verileriyle ilişkisi; Anadolu arkeolojisinde arkeobotanik çalışmalar; güncel araştırma örnekleri ve veri yorumlama.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, bitki kalıntılarının arkeolojik bulgular içerisindeki yerini ve önemini kavratmak, öğrencilerin bitkisel veriler üzerinden eski toplumların çevreyle ilişkisini, tarım uygulamalarını ve beslenme biçimlerini analiz etme becerisi kazanmalarını sağlamaktır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Pearsall, D. M. (2015). *Paleoethnobotany: A Handbook of Procedures* (2nd ed.). Routledge.
- Renfrew, J. M. (1973). *Palaeoethnobotany: The Prehistoric Food Plants of the Near East and Europe*. Columbia University Press.
- Van der Veen, M. (Ed.). (1992). *The Interpretation of Archaeological Plant Remains*. Oxbow Books.
- Miksicek, C. H. (1987). Formation Processes of the Archaeobotanical Record. *Advances in Archaeological Method and Theory*, 10, 211–247.
- Piperno, D. R. (2006). *Phytolith Analysis: An Archaeological and Geological Perspective*. AltaMira Press.
- Korfmann, M. (1992). Tarımsal Arkeoloji ve Bitki Kalıntıları. *Arkeoloji ve Sanat Yayınları*.
- Acar, M. (2010). *Anadolu'da Arkeobotanik Araştırmalar ve Bulgular*. İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Özdoğan, M. (2005). Neolitik Çağ'da Tarımın Başlangıcı ve Bitki Kullanımı. *TÜBİTAK Bilim-Teknik*.
- Sağlamtimur, H. (2013). Arkeobotanik ve Eski Tarım Sistemleri Üzerine Gözlemler. *Arkeoloji ve Sanat Dergisi*, 142, 25–34.
- Kartal, M. (2019). *Fitolit ve Polen Analiziyle Anadolu'da Antik Tarım*. Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma
Eğitim Dili: Türkçe

ARK780 TOPLUMSAL CİNSİYET ARKEOLOJİSİ

Dersin İçeriği: Ders kapsamında toplumsal cinsiyet kuramları, feminist arkeoloji, mezar buluntuları, ikonografi, üretim araçları ve mekân kullanımı gibi temalar ele alınacaktır. Arkeolojik veri ile toplumsal cinsiyet rollerinin nasıl çözümlenebileceği üzerine vaka analizleri yapılacaktır.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, toplumsal cinsiyet kavramının arkeolojik yorumlara nasıl entegre edildiğini öğretmek; geçmiş toplumlarda kadın, erkek ve toplumsal cinsiyet rolleri üzerine eleştirel bir bakış geliştirmektir. Öğrenciler, arkeolojik materyal kültür üzerinden toplumsal cinsiyetin nasıl anlaşılacağını değerlendirmeyi öğreneceklerdir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Conkey, M. W., & Gero, J. M. (1997). *Engendering archaeology: Women and prehistory*. Wiley-Blackwell.
- Wylie, A. (2007). Doing archaeology as a feminist: Introduction. *Journal of Archaeological Method and Theory*, 14(3), 209–216. <https://doi.org/10.1007/s10816-007-9034-6>
- Claassen, C. (Ed.). (1994). *Women in archaeology*. University of Pennsylvania Press.
- Nelson, S. M. (2004). *Gender in archaeology: Analyzing power and prestige*. AltaMira Press.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK781 ARKEOLOJİDE YAPAY ZEKA UYGULAMALARI

Dersin İçeriği: Arkeoloji ve Yapay Zekâ Uygulamaları” dersi; görüntü tanıma, nesne sınıflandırma, dijital modelleme ve veri madenciliği gibi konularda yapay zekânın arkeolojik çalışmalarda nasıl kullanıldığını ele alır. Uygulamalı örnekler ve vaka analizleriyle, öğrencilerin hem kuramsal bilgi hem de temel teknik yetkinlik kazanmaları hedeflenmektedir. Dersin Amacı: Dersin amacı, arkeoloji disiplinde yapay zekâ (YZ) tabanlı uygulamaların kullanım alanlarını öğretmek; öğrencilerin dijital araçlarla çalışabilen, teknolojik okuryazarlık becerileri gelişmiş ve veri analizi konusunda temel bilgiye sahip bireyler olmalarını sağlamaktır. Ders ayrıca, güncel YZ teknolojilerinin kültürel mirasın belgelenmesi, analizi ve korunmasına nasıl katkı sağladığını da ele alır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Campana, S. & Remondino, F. (Eds.) (2014). *3D Recording and Modelling in Archaeology and Cultural Heritage*. BAR International Series.
- Dallas, C. (2016). Digital Curation in Archaeology: From Practice to Infrastructure. *Open Archaeology*, 2(1), 1–45.
- Pietroni, E., & Ferdani, D. (2019). Virtual Museums and Archaeology: An Approach for the Development of Interactive Experiences. *Heritage*, 2(1), 102–121.
- Vincent, M. L. & Lambers, K. (2020). Machine Learning for Archaeological Feature Detection: A Review of the Current State. *Archaeological Prospection*, 27(2), 89–96.
- Orengo, H. A. & Garcia-Molsosa, A. (2021). Big Data and Machine Learning in Archaeology: Introduction to the Special Issue. *Journal of Archaeological Method and Theory*, 28, 1–9.
- Yıldırım, M. (2022). Yapay Zekâ Tabanlı Görüntü İşleme ile Arkeolojik Nesne Tanıma: Bir Örnek Uygulama. *Anadolu Arkeoloji Dergisi*, 4(2), 112–128.
- Erdoğan, A. & Şahin, B. (2023). Arkeolojik Verilerin Sayısal Analizi ve Yapay Zekâ Kullanımı: Olasılıklar ve Sınırlılıklar. *Kültürel Miras ve Teknoloji Araştırmaları*, 1(1), 35–50.
- Google Teachable Machine → <https://teachablemachine.withgoogle.com>
- QGIS Documentation (Açık Kaynak Coğrafi Bilgi Sistemi) → <https://docs.qgis.org>
- ICOMOS (International Council on Monuments and Sites) belgeleri
- ChatGPT

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK782 ANADOLU'DA ROMA LEJYONLARI

Dersin İçeriği: Ders, Roma ordusunun temel yapısı ve lejyon sisteminin nasıl işlediğiyle başlar. Ardından, Anadolu'daki lejyonların konuşlandığı bölgeler (örneğin Galatia, Kappadokia, Cilicia ve Asia eyaletleri), bu bölgelerdeki askeri üsler ve garnizonların tarihsel süreç içindeki rolleri ele alınır. Roma lejyonlarının sadece askeri değil, aynı zamanda mühendislik, yol inşası, şehirleşme ve kültürel aktarım gibi birçok alandaki katkıları tartışılır. Lejyonların yerel halklarla ilişkileri, isyanların bastırılmasındaki rolleri, barış zamanı faaliyetleri ve Roma egemenliğinin sürdürülmesindeki önemi arkeolojik veriler, epigrafik belgeler ve antik kaynaklar ışığında analiz edilir. Anadolu'da görev yapmış önemli lejyonlar (örn. Legio III Scythica, Legio XII Fulminata, Legio XV Apollinaris) özel olarak incelenir.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, Roma İmparatorluğu'nun Anadolu'daki askeri varlığını, lejyonların konuşlandığı bölgeleri, görevlerini, yerel halkla ilişkilerini ve bu etkileşimlerin siyasi, sosyal ve kültürel yansımalarını incelemektir. Aynı zamanda Roma ordusunun yapısı, disiplini ve lejyonların Anadolu'daki askeri-stratejik rolü detaylı bir biçimde ele alınacaktır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Speidel 1980 M.P. Speidel, "Legionaries from Asia Minor". ANRW 11-7/2, Berlin 1980, 730-746., Sherk 1955 R.K. Sherk, "The 'Inermes Province' of Asia Minor".
- American Journal of Philology 76 (1955), 400-414.
- Kaya 2003 M.A.Kaya, "Anadolu'da Roma Garnizonları". Tarih incelemeleri Dergisi XVIII12 (2003), 83-94.
- Magie 1950 D. Magie, Roman Rule in Asia Minor to the End of Third Century after Christ I-II. Princeton 1950.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK783 ANADOLU'DA ROMA EYALET SİSTEMİ

Dersin İçeriği: Ders, Roma'nın Anadolu'ya egemen oluş sürecinin tarihsel bir çerçevesiyle başlar ve ardından ilk eyaletlerin (Asia, Bithynia-Pontus, Galatia, Cappadocia) kuruluşu ve gelişim süreçleri incelenir. Roma eyalet yönetiminin yapısı, valilerin atanma yöntemleri, görev süreleri, yetkileri ve sorumlulukları detaylı biçimde ele alınır. Yerel yönetimlerin, şehir konseylerinin ve yerli seçkinlerin sistem içindeki rolü değerlendirilir. Roma vatandaşlığı, vergilendirme, yargı sistemi ve kamu düzeni uygulamaları Anadolu örnekleri üzerinden tartışılır. Epigrafik, arkeolojik ve yazılı kaynaklar yardımıyla eyalet sisteminin nasıl işlediği ve bu sistemin Anadolu toplumları üzerindeki kısa ve uzun vadeli etkileri analiz edilir.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, Roma İmparatorluğu'nun Anadolu topraklarında kurduğu eyalet yönetim sistemini siyasi, idari, hukuki ve ekonomik boyutlarıyla incelemektir. Ders kapsamında Roma'nın Anadolu'da uyguladığı doğrudan ve dolaylı yönetim biçimleri, eyalet valilerinin yetkileri, yerel elitlerle ilişkiler ve Roma hukukunun taşradaki etkileri ele alınacaktır. Ayrıca bu sistemin yerel halklar üzerindeki etkileri ve Roma egemenliğinin kalıcılığındaki rolü değerlendirilecektir.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Appianos, Mithridates Appianos, Historia Romana. Ed. H. White (Loeb) London 1955.
- Survey of Ancient Rome. Vol. IV. Baltimore 1959 (Birinci ed. 1934).
- T.R.S. Broughton, The Magistrates of the Roman Republic. i- III, Harvard 1952-1953.

- E. Badian, Roman Imperialism in the Late Republic. Oxford Cassius Dio, Romaika. Cassius Dio, Romaika. Ed. E. Cary (Loeb), London Cicero, Familiares Cicero, Epistulae ad Familiares. Ed. W.G. Williams (Loeb) London 1958.
- Cicero, Orati~ Pro L. Flacco. Şurada: M.Tulli Ciceronis Scripta Quae Manserunt Omnia. Volumen VI/2. Lipsiae 1933. Cicero, Atticum Cicero, Epistulae ad Atticum. Ed. E.O. Winstedt (Loeb), London 1952.
- N. C. Debevoise, A Political History of Parthia. Chicago Demireioğlu H. Demireioğlu, Roma Tarihi. 1/1. Menşailerden Akdeniz Havzasında Hakimiyet Kurulmasına Kadar. Ankara 1987.
- Diodoros, Bibliotheca Historike. Ed. E. Page (Loeb) London 1947. Hansen (Birinci ed. 1947).
- Ithaca-London Haensch 1997 R. Haensch, Capita provinciarum, statthaltersitze und provinzialverwaltung in der römischen kaiserzeit. Mainz 1997.
- IGRR Inscriptiones Graecae ad Res Romanas Pertinentes. (1906-Paris). Iosephus, Iudaeum Flavius Iosephus, Bellum Iudaeum Ed. H. S.J
- Thackeray. (Loeb) London 1969. Iustinus, Epitome Iustinus, Iustini Historiarum Philippicarum et Totius
- M. A. Kaya, Anadolu 'daki Galatlar ve Galatya Tarihi. İzmir Kaya 2003

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe

ARK784 ANADOLU'DA ROMA SAVUNMA SİSTEMLERİ

Dersin İçeriği: Roma İmparatorluğu'nun askeri yapısı ve savunma anlayışı, Anadolu'nun stratejik konumu ve Roma için önemi, Roma dönemi askeri mimarisi: kaleler, surlar, yollar; Garnizon kentler ve askeri yerleşimler, Doğu sınırında Roma-Sasani çatışmaları ve savunma hatları; Roma savunma yapılarının arkeolojik kalıntıları ve korunma durumu.

Dersin Amacı: Bu dersin amacı, Roma İmparatorluğu döneminde Anadolu'da inşa edilen savunma yapılarının (kaleler, surlar, garnizonlar vb.) coğrafi, askeri, mimari ve tarihsel bağlamda analiz edilmesidir. Öğrenciler, Roma'nın savunma stratejilerini ve bu stratejilerin Anadolu'daki uygulamalarını değerlendirme yetisi kazanacaklardır.

Derste Yararlanılacak Kaynaklar:

- Isaac, B. The Limits of Empire: The Roman Army in the East. Oxford University Press, 1990.
- Mitchell, S. Anatolia: Land, Men, and Gods in Asia Minor. Clarendon Press, 1993.
- Kennedy, D. & Riley, D. Rome's Desert Frontier from the Air. Batsford, 1990.
- Whittaker, C. R. Frontiers of the Roman Empire: A Social and Economic Study. Johns Hopkins University Press, 1994.
- French, D. Roman Roads and Milestones of Asia Minor. British Institute at Ankara, çeşitli ciltler.
- Parker, S. T. The Roman Frontier in Central Jordan: Final Report on the Limes Arabicus Project. Dumbarton Oaks, 2006.

Öğretme Şekli: Anlatım ve tartışma

Eğitim Dili: Türkçe